

25 FEB. 1987/126

Fol. a. 1-7-1661.

Arnestad

Etter en Rigens rixx stevning av 30/5-61 ~~haldexxåstadsxakxpå~~ settes retten på åsteden mellom Wlensagger og ~~Arnestad~~. Overvarende: fogden Anders Simensøn, hans fullmektig Anders Bønche, bondelensmannen Søffren Roetenes m.fl.

Lagrettemenn: Peder Woegstad, Christoffer findstad, Thrond findstad, Amund Grine, Olluff flagstad, Oluff Kolstad (Rolstad?), Arne Egum, Oluff grine, Olluff bligstad, Thore Husmoe, Hendrich Ouold og Lauridtz Lij.

Beskedelig mann Jens Andersson irettelegger rigens stevning, hvor på følgende vitner kalles fram:

1. Martte <sup>b</sup>scarning, nå boende på Spegset i Odalen, prover: Hun bodde på Wlensagger i 20 år, den tid gjette hun og hennes folk inn til wingersdallen, men gikk ikke over dalen, og de på Arnestad gikk ikke over dalen til dem, ikke heller hørte noen samager gjete.

2. Hagen Spegstad prover: at han var en liten dreng da han kom f fra wlensagger, dog sier han mōnnes at han kjørte ved sēnden for Korrud.

Fol. 1b.

3. Hægen ~~(Raxgaxx)~~ Katterud prover: at han tjente på wlensager 30 år forleden. Etter sin morbror lauris wlensagers befaling hogg han hustømmer langt opp med wingersdallen på dens nordøstside, og like over til den veg som går fra bierche. - Ragnil wlensager sa til ham at der står en fure ved en brode nede ved en myrx ud med samme veg. Det er delestre mellom arnestad og wlensager.

4. ~~xBergetex~~ Bergete Ler (?) sagde iche det ringeste at haffue at proffue-  
5. Olluff Bauboersøn (?) prover: at han kan minnes 50 år tilbake, er oppvokst på arnestad og bodde der. Han hogg tømmer nordenfor dalen, og det tømmeret ble logfest av Ragne wlensager. Så gikk Anders arnestad til <sup>Sl</sup>hr. Poffuel og spurte ham hvorledes han skulde gjøre for å få igjen tømmeret som var logfest. Så ga Sl. hr. Pouel lov til å ta det.

6. Halffour wenneuold prover: at han tjente på wlensager 18 år forleden, da hogg han ved utpå skogen, wejene Jmellum.

7. Iffuer Jonsrud prover: at han kom til wlensager da han var et lite barn, og der var han i 20 år, og har nå vart derifra i 22 år. Lauris wlensager befalte ham å hogge fra alfarvegen og opp med wingersdallen och til Enden westen i Korrud.

fol. 2a.

8. Anne Prest-Ilang prover: at hun tjente på diisen 40 år forleden, da hørte hun aldri at aanstad fa kom på den lej som hun gjette på.

9. Thore wness prover: at hans værmor Rangdj wllensager sa for ham at Gudmund anstad hafr fægitt en brodex westen for Gurrerud. den har han ingen fett til, xix thi dess Eydeller ligger til wllensager, gud bedre Gudmund alt det han taeger tj der léger en tej wllensager wedkommer, tuert offr schouen til Ouols gierdis gaard, och til en fure ved broeEnden wed en myr, der er dele mellom wllensager og anstad. Rangdj sa videre at det var en korsfuru, og at Thore gurrerrud hogg den ned.

10. Karren wnes prover: at hun minnes 40 år tilbake og er oppfødt på wllensager. Hun gjette da opp imot Gurrerud, men gjette ikke over wingersdallen, og de<sup>på</sup> anestad ikke heller. Da sa hennes mor til henne: Vi haer en tej opmed dallen och i korsfuren, dersom de på anstad tretter med hende derom, da bader de iche der aff.

11. Anders Ixæf Thatterrud prover: at hans far satt i huse på Gurrerud, da leide han (havn) til hestene av Anders anestad, og siden han døde, av Olluff Houboersøn.

fol. 2B

12. Gulbrand Pedersøn Mørgedal prover: at han er oppvokst på wllensager, da hogg han i skogen weien imellum og like til Gurrerud, -

13. Gudmud anestad møtte i retten og ble spurt om han hadde ~~andæx~~ noe å anføre mot de førte prov. Han henskyter seg bare til at hans landherre M. Christen Nielson bør være tilstede. Ellterat vitnene er edfestet, utsettes saka til 12. august - da~~x~~ til den tid ~~sax~~ schal och bør M. Christen Nielson eller hans fuldmegtige at møde - -

fol. 3a.

3. juli 1661.

Etter hjemstevne-varsel åstedssak på frilset som Erich påbor, for å høre prov om en ulykkelig hendelse som er skjedd i wolden eller Edtzuoldtzbachen imellom en soldat Hagen hansøn på den ene side, og en mann her fra sognet ved navn Matis Pedersøn. som falt. Tilstede: Fogdens fullmektig Anders Bønche, den dodes mor Mari Torsdatter og hustru Kirsti Larsdatter (Laridtzdaater) som frasa seg all befatning med saka.

Lagrette: Halvor Aas, Oluf Aas, Arne Røkholt, Oluf Østby, Kas-mus Aas, Mats Sandholt, Jon Hemli, Gunner Lynes, Oluf Vilberg, Peder Tønsaker, Amund Doknes og Erik Graven.

Vitner: Oluf Storkildsøn Lønli, Lars (Lauris) Våler, Erik Gun-

nersen Aalborg, Siver Broehoug, Rangdi Korsmo, Sigrid Torsdatter (de to sistn. i huse på ~~Brøstad~~ Brøhaug), Jon Hammerstad, Lars Røisi, Mikkel, Oluf og Kristoffer Dønnum.

Av provene framgår: St. Hans-aften satt Hågen Hanssøn i stuen på Volden og trettet med Lars Røisi og Mattis Pedersen om hvem som hadde reist videst. Tretten endte med at Hågen slo til både Lars og Mattis. Mattis Pedersen gikk bort, og er død senere. De tre Dønnum-karene som har besiktiget liket etter at det var lagt i kiste, hadde ikke sett noe merke som kunde skyldes Hågen Hanssønn. - I et prov er nevnt avdødes far: Peder Bjertnes, som ikke er møtt på tinget.

Fol.5a.

Saka henskytes til Kristiania rådstue 10. juli.

Fol.5b.

Retten satt på Huseby tingstue i Blaker 4.juli 1661, med "meg" (sorenskriver i Øvre Nomerike) Rasmus Jenssøn og 6 lagrettemenn fra Gjerdrum: Amund Smestad, Amund Henni, Paul Tori, Gulbrand Smestad, Trond Gjerdrum, og Gunner Gauterud, - for å oppta prov i sak mellom sokneprest i Aurskog Engelbrecht Madsen og en del av hans soknebønder.

Almuens supplikasjon dat. Kristiania <sup>11</sup>/<sub>12</sub>:juni. Resolusjonen dat. Akershus 13.juni. Rigens citasjon dat. Akershus 14.juni. Befaling fra oberst Hans J. Schjørt til lensmannen i Blaker Rasmus Foss, datert Akershus 15.juni. - Stevnevitnene Søren Olsson Rasch, Nils Børgen og Nils Semmerud bekrefter at stevningen er lest for hr. Engelbrechts bopel 17.juni og at kopi er levert hans sønn Christen Engelbrechtssønn.

Retten venter fra kl.10 til kl.15 på hr. Engelbrechts komme, - forgjeves.

Vitner: Arve Berg (berig) prøver at han var i Aurskog kirke 1. og 2. pinsedag, men ikke kunde høre prestens mål og måle hverken fra alter eller prekestol, o.s.v.

Vitne nr. 2: Mikkel Hiernes boende på Ullerud i Aurskog.

Så ble almuen i Aurskog framkalt etter manntall. Alle som hadde vært i kirken 1. og 2. pinsedag, prøver at de så prestens munn og skjegg rørte seg, men hørte intet forståelig.

Fol.7a. Berg Hanneborg, Jon Nordby og Tore Lier prøver at de var innom presten for å veksle penger etter at han var kommet fra Blaker pinsedag, da hadde han sitt vanlige mål.

Videre vitner: Erik Killingmo og Harald Markerud.

Fol.7 B. Etter at foranstående var innført, kom da klokken var halvgåen 6, hr. Ingelbret Madsens utsendte tjener Jakob Ingbretsen og irettleia prestens vitløftige innlegg, dat. 3.juli 1661.

Deretter framkom 4 menn fra Blaker: Gudmund Toreid, Oluf Torstensen Huseby, Amund Huseby og Oluf Nedre Huseby. De prover at de var i Blaker annekskirke pinsedag, og da kunde de ikke høre meget til prestens preken, men "nogle ord hørde de at de kunde skjelne på".

Erik Hogset prover at hr. Engelbrekt lå til hus hos ham pinse-natt. Da han kom om kvelden, hadde han sitt fulle mål, og li-keens om morgenen.

Kristoffer Hogset - som foregående.

Gudmund Finholt prover at han forleden forår 1660 etter pres-tens begjæring gikk fra kirken til Herman Paulssønn (prestens barns huslærer) og ba ham preke i stedet for presten. Herman svarte: "Jeg har nu ikke lovt meg dertil." Gudmund gikk tilba-ke til presten og sa ham det. Presten sa da at Throeg (Trøg?) Nordby "haffde gjort hoffdet galt paa hanum saa ieg kan ingen tieniste giæe." Likevel gikk han i kirken og gjorde tjeneste. Gudmund Toverud (Thoegerrød) prover: at han var i kirken bemel-te tid (som foreg. vitne) og hørte at hr. Engelbrecht preket lågmælt. Og siden derketter en lang tid nesten hver preken "brugte hand i sin predichen gruelig schanderéngs ord, med falsche hoper, thallerchen slicher, grydeschraber, rotten, riffueren och fanden med andit saadant mehre, och nor hand kom hiem, sagde hand och hands folch: Gud bedre os for saadane predichen."

Videre vitner: Gjøsta (Giøesta, Giøestad) Bokstad, Gunner Åmot, Rasmus Nordberger, Erik Nordby, Jon Dingsrud.

Fol. 9a. Dernest irettelegges et provsbrev, utstedt 19. juni 1657 av Rasmus Michelsen og 6 menn. Videre et tingsvitne utstedt av Rasmus Michelsen og 6 menn, meldende på drukkenskaps-for-hold som hr. Engelbrecht skal ha begått, dat. Huseby tingstue 16. mars 1660.

Peder Mogensen irettelegger en ekstrakt av Nedre Romerikes tingbøker, ianledning av hr. Engelbrechts beskyldninger mot lagretten som skulde kjenne i atskillige mot ham innstevnede saker.

6 menn fra Sørum vitner: Reinholt Bjerke, Siver Asak, Bjørn Lunder, Kristen Asak, Peder Vølner, Erik Bjerke og Oluf Egner (?Enner). De prover at de høsten 1657 var oppnevnt til å betje-ne retten med salig Rasmus Michelsen, i delesak mellom Linaker og Ruds eier i Aurskog, i hr. Engelbrechts nærvær. Gudmund og Mogens Rud beklaget seg da høylig over et tyriverk som hr. Engelbrecht hadde brent opp for dem. Samme tid bekjente hr.

Engelbrecht at han det hadde gjort, og sa videre at det brant lystig, "hadde vi nu sådan en varme, da kunde vi drikke en pipe tobakk derved." - Deretter gikk de til Gudmunds og Mogens seter, da så de at seterhusene var "nederhoggen och ref-fuen slet i grund", hvilket hr. Engelbrecht og bekjendte at han det hadde latt gjøre. Derfra gikk de til ei bru som Gudmund og Mogens hadde sin skogveg og fedrift over. Den var nedhoggen ó grund, hvilket hr. Engelbrecht ikke benektet imot deres klage derover. De så at der lå en stor, gammel og slagen veg fra og til samme bru. - Deretter gikk de og hr. Engelbrecht til en annen bru og en damstokk som og var helt nedhoggen, "som hr. Engelbrecht ikke fragikk". - Håvar (Hauer) Semmerud sa da til ham: "Det sømmer seg ikke én prestemann å gjøre sådant". Da hyttet presten til ham med sin kjepp og vilde slått ham. Men de andre sa til presten: "Slår I ham, da rører I oss alle."

Fol. 11a. Så beklaget Gudmund og Mogens seg for lagretten (Sørums-karene) over at hr. Engelbrecht hadde latt deres fe og kreaturer jage ut i hengedy, myrer og moradser, og det med hugg og slag. - Lagretten spurte så presten hvorfor han gjorde alt dette og jaget og fordervet de andres fe. Presten svarte at han det vel turde gjøre, og det så lenge inntil han fikk at vite hvem som eide skogen.

Oluf Nilsen Hanneborg prover: at han tjente presten for ungefær 12 år siden og noen år deretter. Den tid hadde Mogens og Gudmund tillaget et tyrebrug i en omtvistet skog som de bemelte menn hadde dom for. Hr. Engelbrecht hadde da bestilt en mann som hette Gjavald (Gieffuel) og da bodde på Linaker-eier, som skulde gi ham beskjed om når tyriverket var ferdig lagt. Dermed drog presten dit opp selv niende. Mogens Rud var ved tyriverket da de kom dit. Presten sa da til Mogens: "Pakk deg vekk her ifra - ", o.s.v. Mogens svarte: "Jeg viker ikke herfra ettersom jeg har lov og dom for meg." Så bad presten vitnet (Oluf Nilssen) å gå til Linakerhusmannen og hente varme. Så gjorde presten opp varme som tendte på tyriverket. Det brandt mens presten så på. Mogens prøvde å slukke uten at det nyttet.

Gulbrand Sletnet, Gjevold Giore (Jordet i Løken?) og Tore Giore prøver som foregående.

Oluf Nilssønn frankom påny og prover: at han og Gudmund i Linakerskogen og Gjevold i Giore etter sin husbands hr. Engelbrets befaling rev ned Gudmund og Mogens Ruds seterhus og hogg

ned bruene i prestens nærvar. Det var ett år etter at tyriverket var brendt.

Fol.11a. Guttorm Erikssønn skomaker prover: at han ungefær 14-15 år forleden var i Blaker kirke, da hørte han at hr.Engelbret lyste for Mogens Rud og hans festepige, men nevnte dem ikke ved navn.

Helle Lars-(Lauridtz)datter omtr. som foregående.

Birgitte Kristoffersdatter prover om samme lysing og gjengir prestens ord: "Jeg lyser foren en ung og en gammel, så at han måtte komme inn udi rent folk og vel til brugs med hverandre."

Fol.11b. Kirsti Hansdatter Tori og Karen Skukulstad framkom, men vilde ikke vitne.

Dernest framlagt i retten et provsbrev, datert 1.april 1650, angående klage over sakramentets utdeling.

5.juli 1661. Samme sak fortsatt, samme sted.

Irettelagt en laßmannsdom datert Kristiania rådstue 3.juni 1658, om lensens udhogelse.

Oluf Nilssønn Haneborg prover: at han for nogen rom tid siden hogg tømmer i presteskogen sammen med Tallak (Tholleg, Thollag) Torstenssønn. Da kom hr. Engelbret og befalte dem å jage Gudmund Ruds fe fra den omtvistete skogen. Etter prestens befaling og i hans nærvar "kjørte" de så feet over åen (hvor brua var nedhoggen), over myrer og moradser.

Fol.12a.

Tallak Torstenssønn, Gjevald Giore, Oluf Finstad og Gudmund i Linakerskogen prover som foregående.

Guttorm Erikssønn skomaker prover: at 3 dager etter markedet (markenit) var han hos Gjesta Bokstad. Da kom Knut Finstad (som hadde med seg Bård Bokstad) og beklaget seg over at presten har sendt sine drenger ut etter ham og vil røve og tage hans gods ifra ham på hans veg. Da kom prestedrengene Jakob Engelbrektssønn, Lars (Lauridtz) Olufssønn, Oluf Erikssønn, Peder Kolbjørnssønn nordlending og Jakob Larssønn (Lauridtzsønn) inn. Knut Finstad spurte de fem drengene hvorfor de kom så mannsterke natters tid. Da svarte de at presten hadde befalt dem å ta fra ham hesten eller 2 kjær. Den ene ku skulde være for 2 ungbukker som han hadde hatt i for for presten "som blev dæd hos Knud". Den andre kua vilde han ta på den forrige landherres vegner for etterstående landskyld, som presten mente skulde restere til Bjørul Strønes. Knut Finstad sa så til drengene: Hesten kan jeg ikke miste, men vil I ta, da ta heller ei ku fra min kvinne som I møter henne på vegen." Så fulgte tre drenger, Peder,

Lars og Oluf, med Knut Finstad, for å ta igjen hans kvinne<sup>ne</sup> vegen med buskapen. Men Jakob Engebretssønn ble igjen hos Gjøsta Bokstad, og sendte Jakob Larssønn til presten for å spørre ham om Knut Finstad kunde få slippe med ei ku. Da Jakob L. kom tilbake igjen, sa han at presten svarte at de endelig måtte ta to kjær. Dermed drog Jakob E. og Jakob L. etter de andre drenger. Videre visste Guttorm skomaker ikke.

Fol.13a. To av prestens tjenestedrenger, Lars Olufssønn og Peder Kolbjørnssønn, prover: at om kvelden da de satt til bords, sa presten til dem: "I skal passe eller ta vare på Knut Finstad, ti jeg har kunnskap om at han vil dra her forbi inatt". Han befalte dem å ta to kuer fra Knut og "kjøre" dem frem i prestegården "for det han er meg skyldig". Og da Knut kom, møtte de ham vestefor grinda og ba ham gå til prestegården og forli-ke seg med presten. Så vendte han tilbake igjen med sitt fe. Drengene var først hos presten og fikk ny ordre, og så red de etter Knut til Bokstad. - De tre nådde igjen Knuts kvinne ved Sø-Berger. Hun nektet å gi fra seg noen ku. De fulgte da etter henne til Våler. Der nådde Jakob E. og Jakob L. dem igjen, og Jakob Engelbretsen sa at det var prestens befaling at de skulde ta enten hest og lass eller 2 kuer fra Knut. Jakob E. sputte så Knut om hvilken ku han helst vilde miste. Knut pekte på en hvit, og den tok de. Så spurte Jakob E. om Knut hadde bevis for den andre kua (det vil si: kvittering for Mandek skylden). Knut svarte ja, og de gikk opp til Våler hvor Knut

Fol.14a. fikk Dankert tømmermerker til å lese kvitteringen for dem. Dermed lot de det bli med den ene kua og drog hjem til prestegården med den. Da sa presten: "Det har I voldt meg på at jeg ikke har fått mer enn den ene ku." De beretter at det var ei vårbar ku, og at den ennå er i prestegården. - -

Gjevold Glore prover: at for 4 år siden var han med flere og slo i prestens eng, da hørte han at presten truet Bård Bokstad. Han hørte presten si til Bård: "Jeg får ikke råd med deg før jeg får deg i skriftestolen og jeg legger min hånd på ditt hode. Da skal jeg sette fanden gloendes i din panne." Knut Jerpeset på Eidskogen prover som foregående. (Han synes å være identisk med den tidligere Knut Finstad.)

Oluf Grøtli prover også som foregående.

Bård Bokstad prover, og gjengir opptrinnet i prestegårds-enga utførligere. Nevner bl.a. at det foregikk mens de satt og fikk seg mat ved meaftenstide. - Da Bård senere kom i skriftestolen, sa presten til ham: "Hvorledes vill du gå til Guds bord idag, du est min uvenn og prøvet på meg, du vilt true

Fol.15a. av meg idag Kristi legem og blod. Når du kommer for alteret idag og skal annamme Kristi legem og blod, da annammer du djevlén i deg. Idag skal jeg lese forbannelse over deg, og når jeg legger min hånd på ditt hode, så skal jeg sette fanden gloende i din panne, og du skal være bannsatt til evig tid." - Det varte vel en halv time at Bård lå på kne for presten, så stod han opp og gikk bort uten absolusjon og nadverd. Bårda kone vilde følge med ham, men presten holdt henne igjen. Hun skriftet og gikk til alters. Deretter gikk Bård til prestens medhjelper Oluf Våler og beklaget seg for ham.

Fol.15b. Medhjelperen Oluf Våler prover. Han bekrefter det siste del av Bårda prov. Dagen etter gikk Oluf til presten og ba ham la Bård komme til alters, da Bård ellers ble nødt til å klage til prost og bisp. Presten svarte: "Han har gjort som en skjelm imot meg, idet han har provet imot meg om lensen." Da kom prestens kone til og fikk beroliget ham så han lot Bård komme til skrifte.

Trøg Nordby prover om en gang presten avviste ham da han vilde gå til alters, men absolverte siden hans kone og så ham selv.

Fol.16a. Lars (Lauridtz) Borstad prover om et liknende tilfelle. Presten hadde da sagt: "Du est émot meg, du gjør imot de ti Guds bud, du est som Judas der forrådde Jesus med en kyss formedelst du ikke vilde besegle det brev imot de 6 menns dom", anlangende hans utilbørlige forhold her på tinget ~~ixx~~ våren tilfotn, "jeg skal aldri give deg til, da gir Gud meg til, imot ham har jeg syndet, men ikke mot Éder, mens min venskap får du ikke. Kommer jeg på din greftested, da skal du få en fandens begravelse." Så skriftet presten ham.

Fol.16b. Hans Fossum prover: at han kom i skriftestolen forleden faste og bad om sine synders forlatelse. Presten svarte da: "Skal jeg skrifte deg etter din fortjeneste, da får du en fandens skrifting." Presten var vred på ham for at han sammen med flere hadde beseglet (brev) om hans forhold på tinget.

Anbjørn i Haneborgskogen prover: at ~~han~~<sup>han</sup> er fattig husmann, at presten hadde 3 bokker(i havn) hos ham, og de døde der. For det tok presten 1 ku fra ham. Desligest 3 andre bokker som og er døde for ham, måtte gi 3 i stedet derfor. Og ennu kreves han for 5 ungbokker som presten hadde i havn hos ham og som ulven tok.

Hans Dingsrud prover: at anno 1645 døde en bokk som han had-

- de at føde istedetfor arbeid i prestegården, derfor lot presten skjære ørene av 3 gjeiter, og nå må Hans fremdeles hvert år gi presten 1 ungbokk i leie for de 3 gjeitene, "endog at samme gjeder for nogen år siden er døde, og alligevel med bocken må continuere." Utenom dette måtte Hans gi
- 1a. presten 3 voksne bokker og 1 ku god for 3 riksdlr. + 1 riksdaler i penger førend han kunde komme i ekteskap. Hans beretter videre at han hadde ikke flere kuer enn den ene, hvorfor han måtte leie den igjen av presten og må gi ham i årlig leie 1 ungbokk og må dessuten fø den til den blir voksen. Dog kvittes ham udi arbeid til presten derfor. Første gang han gikk til Guds bord, måtte han gi presten 1 ungbokk. Torsten Dingsrud prover: at han for å komme i ekteskap måtte love presten 1 ungbokk og 1 kvige god for 2 riksdlr., hvilke Torsten har hos seg, men er dog prestens. Dessuten ga han presten 1 riksdaler i festepenger førenn han kunde komme i ekteskap. Ennvidere måtte han gi presten 1 ungbokk før han første gang fikk gå til alters.
- Hans og Torsten Dingsrud forega: at deres søstre Marit og Anne Dingsrud måtte gi presten 1 ungbokk før de fikk gå til alters første gang.
- Oluf Enersen Risteig (Ristej), husmann: at ~~han~~ i (fjor) høst, 3 uker før jul, døde hans kvinne. Oluf gikk da til presten og ba ham jordfeste henne. Presten svarte: Hva har du å gi meg? Oluf: "Jeg har ikke mer enn 1 ku som jeg selv eier, og kjøpte den i høst. Jeg forstår at jeg får å gjøre som de andre." Presten lot kua hente i Olufs fravar, "endog han var skyldig mange penger til sine stedbarn, som var deres farsarv."
- 17b. Hågen Hedum, en fattig husmann: at han måtte utlove til presten 2 ungbokker for 2 som døde hos ham og var hos ham tilfoders.
- Nils Rudskog, husmann: at han måtte gi presten 1 voksen bokk for at hans sønn Kristoffer Nilssønn første gang skulde få gå til alters. Dessuten må han fø en orbidtzbokk for presten årlig.
- Torger Holmen, husmann: at han hadde 4 bokker tilfors for presten. De døde for ham, og han måtte gi presten 4 andre bokker isteden. Dessuten måtte han gi en ungbokk for at hans sønn skulde få gå til alters forleden høst.
- En fattig huskvinne i huset på Bjørnstad Borstad, ved navn Birgitte, framkom og forega: at hun måtte gi presten 3 ungbokker for at hennes tre barn skulde få gå til alters. Dess-

uten måtte hun gi presten 1/2 daler for en "seddel"(attest) han ga hennes datter da denne drog til Skjedsmo for å tjene på Røiri på Lørenskogen. Og da datteren kom tilbake, måtte Birgitte love presten 1/2 daler fordi datteren ikke hadde seddel fra presten i Skjedsmo. Birgitte har betalt 1 ort på sistnevnte halve daler, men skylder ennå 1 ort.

.18a. Lars Kvevli (Lauris Queuelle) framkom og beklaget (seg over) at presten for 5 år siden bad om at en 1-års fole måtte få gå i havn hos ham 14 dagers tid, "til han kunde få annen råd med den." Folen gikk i en stokkebrønn og døde, og derfor måtte Lars gi presten 2 voksne bokker.

Hans Nitteberg foregir: at for 10 år siden hadde han en 1-års gammel stut å fø for presten om vinteren. Den døde der, og Hans måtte gi presten en 3 år gammel stut i erstatning. Den hadde han kjøpt av Gudmund Toreid for 2 1/2 riksdaler. Gudmund Toreid bekrefter dette, og at han visste at presten fikk stuten.

Kristoffer Ånnerud angir: at han måtte gi presten 1 ungbokk før han fikk gå til alters første gang. Dessuten sier Kristoffer at klokkeren blir ikke tilsted av presten at omreise i hver fjerding at lese for ungdommen, ikke heller ved kirken så lenge han har vært her, ungefær 15 år, undtatt en eller 2 ganger ved hovedsognet og 1 gang ved annekset. Dertil svarte den ganske almue som inne var, at det var sant om klokkerens lesning.. - - Videre ~~fxgix~~ foregir Kristoffer at da han skulde gifte seg, men ikke hadde vært soldat, måtte

.18b. te han love presten 1 voksen bokk og 1 ungbokk, og gi 1 riksdaler i festepenger.

Klemet Finnssønn foregir: at han måtte love presten ~~fxix~~ 2 voksne bokker, den ene måtte han gi presten 1 1/2 riksdaler (for), den andre er han skyldig. Dessuten ga han 1 rdlr. i festepenger, alt det før han fikk lov å gifte seg.

Anne Ånnerud framkom og seg beklaget: at hun hadde 2 ungbokker som presten skicket til henne for at hun skulde fø dem vinteren over. 8 dager før jul døde den ene bokken for henne. Den andre førte hun hjem til presten 3. juledag, og den døde da straks etter. Derfor måtte hennes mann arbeide i prestegarden 9 uker det første året, andre året måtte han arbeide i 6 uker. Fordi disse 15 ukers arbeide fikk han bare 1 tønne havre, resten måtte han kvitte for bakkene.

ol.19a. Kirsti Hansdatter Toreid ble framkalt og prøver om prestens lysing for Mogens Rud og Marieta Gudmundsdatter, første g

gang det ble lyst for dem i Blaker kirke. Presten hadde da nevnt begges navn. Hun avlegger ed på det.

Kari Skukulstad prøver: hun var buden til gjest hos Rasmus Foss, og presten var der også. Hun forteller om et par uhytidelige bemerkninger som falt der.

fol.19b. Bondelensmannen Rasmus Foss foregir: at i forrige krigstid, da han engang var i hovedsognet for å følge endel av landvaktens almuen til landvakten, sto han sammen med presten da almuen avmarsjerte. Da sa presten: "Nu får svensken skam", og videre ord som han hørte, men ikke tør foregi førenn hann får vitne derom.

Deretter ble framlagt i retten et Jens Hanssens utstedte dom hvori er innført et innlegg som hr. Engelbret har latt inngi i retten den 1. desember 1660, hvori han beskylder de 6 lagrettemenn på deres ære, og en del for å være hans avindsmenn så de ikke skulde være gjeve at betjene retten i hans saker.

Deretter ble framlagt ~~saksakksak~~ ekstrakt av sorenskriveren Jens Hanssens tingbok hvori er innført at hr. Engelbret atter igjen den 22. desember beskyldte de 6 menn, nemlig: Trøg Nordby for å være hans avindsmann for en skog, Oluf Ekeberg likeså, Peder Fossum for at være beslektet med Sven Skukulstads kvinne, Oluf Svastad skulde være saksøker formedelst det tømmer han mistet på lensen, Oluf Mo har vært en av de menn som tilforn dømte ham (presten) imot, tilmed hans avindsmann, og han er tilforn beskyldt

fol.20a. å være en hestegjelders medhjelper. Torsten Kvevli (Kveffle) haver (-er gift med) Jakob Engebretsens søskenbarn, som (d.v.s. Jakob) er et av vitnene. Og hr. Engelbret sa ikke at ville drikke av kanne med Oluf Mo, med videre - etter ekstraktens innhold.

Torsten Bunggården prøver om en beskikkelse for presten til Gunner Frogner: Hans Nitteberg kom ned til stranden en lørdagskveld "på en stav", ettersem han hadde vondt i et kne. Torsten ropte over til ham, og da de kom sammen, sa Hans til Torsten: "Hr. Engelbret har skicket oss bud at vi skal gå til Gunner Frogner ved Sørum kirke og forfare om Gunner er der." "Jeg kan ikke gå så lang veg, for jeg har vondt i mitt kne." Så gikk Torsten til kirken, og da han hadde vært der en stund, kom Gunner Frogner. Torsten hølste ham en god dag på hr. Engelbrets vegner, "han

fol.20b. bad at jeg skulde be Eder la ham vite hvor høyt hans gods,

en gård på Hedemarken, var vurdert. Så svarte Gunner: "Det er jeg for vis til." Torsten sa så til ham at hr. Engelbret sa at Gunner ikke burde vurdere hans gods mot Norges lov. Til det svarte Gunner: "Jeg har ikke gjort videre enn min husband har befalt meg."

Hans Nitteberg bekrefter foregåendes prov.

Fogden over Øffre Rige Anders Simenssen spurte Torsten Sundgården om han har gitt presten noe skriftlig om beskikkelsen, eller levert presten sitt signet eller bumerke for å la noe skrive.

Torsten Sundgården svarte nei. Han har ikke signet, bare et bumerke, som fogden ber ham tegne på bordet. Det ser slik ut: 

Så ble Torsten tilspurt hvorfor han ikke tidligere hadde villet prove og avlegge ed, etter mange stevnmål og dommer.

Torsten at svarer at presten har holdt ham tilbake og har lovt ham et års landskyld fri og ellers overalt å holde ham skadesløs, og det var etter at den første dom var gått over ham og den andre beskikkelsesmannen. Men da presten fornam at han vilde si sin sannhet, måtte Torsten betale landskylden som er 6 lispund havremel og 9 riksort.

Mikkel Gunnirud (? Gunderrud) bekrefter at han leverte presten de 9 Ørt for Torsten.

Hans Nitteberg prøver: at han ikke var beskikket til Gunner Frogner (frener) og heller ikke har gitt noe skriftlig fra seg til hr. Engelbret. Dersom noe kan finnes å være skrevet i hans navn, da er det skjedd uten hans vitende og vilje.

På fogdens forlangende skriver også Hans sitt bumerke på bordet: 

Anderss Simenssen spør også Hans Nitteberg hvorfor han ikke tidligere har villet avlegge sin ed og si sin sannhet etter mange stevnmål og dommer.

Hans svarer at han ikke fikk lov av presten, som lovte å holde ham skadesløs. Men da presten fornam at han vilde si sin sannhet, da om aftenen ble han utskjeldt på tinget av hr. Engelbret som kalte ham en løper-hund som ikke var verdig til å gå på jorden, med mere som han ikke minnes.

fol.21b. Gudmund Toreid og Peder Fossum blir framkalt og prøver om opptrinnet på tinget da presten skjeldte Hans Nitte-

berg ut. Etter Gudmunds prov falt prestens ord slik: "Du har gjort meg ilde imot, du skal av min gård djevlen i-vold, din løperhund", og mere som han ikke minnes.

Fol.22a. Kristoffer Jødal og Sven Skukulstad prøver: Presten hadde bedt Kristoffer ta en mann med seg i beskikkelse til Gunner Frogner og spørre ham hva han har vurdert presten ifra, og be Gunner gjøre vel og skikke ham kopi av vurderingsbrevet. Da han med Sven Skukulstad kom på vegen til Hønsi i Sørum, møtte de Gunner Frogner og løytnanten Peder Asak, den tid over dragonene. Gunner var da på veg til tinget for å skaffe landdragoner til vakt i Aurskog. Kristoffer sa til Gunner: "Presten bad at jeg skal si Eder en god dag, og bad I vilde ~~gjøre~~ ham kopi av det vurderingsbrev." Gunner svarte: "Jeg har bekommet skrivelse fra presten derom, men har det ikke hos meg nå. Men nå er det den store uro (wrou) så jeg har ikke stunder at reise etter det. Det er lang veg til Tomás Lvertsen og jeg har skrevet ham til, men ingen beskjed fått tilbake." Så kjørte Gunner Frogner litt fra dem, og ropte så til Kristoffer at han skulde si presten god natt. "Det første jeg får brevet, skal han få kopi derav." Så gikk Kristoffer og Sven tilbake og traff presten ved Blaker kirke, ettersom det var bededag, og berettet for ham om det passerte. Presten ba dem gå til Peder Fossum og la ham opptegne det passerte. Peder sto da hos presten som ba ham skrive for Kristoffer og Peder. Kristoffer Jødal fulgte så alene med Peder Fossum hjem, og Peder skrev brev om beskikkelsen. Kristoffer tok det med hjem. Deretter fikk han bud fra presten at han og Sven Skukulstad skulde komme til prestegården og forsegle brevet. Da Kristoffer kom til Skukulstad, sto Sven ferdig til å kjøre proviant til Fredriksstad. Han ga derfor Kristoffer sitt signet. Kristoffer gikk så til prestegården. Presten leste brevet, men sa at det ikke var riktig. Han skrev selv et annet brev, tok signettene fra Kristoffer og trykte dem under det brevet han selv hadde skrevet. Han beholdt også det som Peder Fossum hadde skrevet.

Anders Sæmonssen spør hvorfor Kristoffer Jødal ikke tilforn ~~kækk~~ har villet avlegge sin ed og si sin sannhet etter mange stevnemål og dommer.

Kristoffer svarer at presten ikke vilde tillate det, og

sa de ikke skulde prove før hans supplikasjon var kommen i retten. Dersom de provet før (sa presten), vilde øvrigheten søke dem, de må bøde 6 1/2 daler og og vil ikke mer bli betrodd. Men hvis de ikke provet, vilde han holde dem skadesløse.

Peder Fossum ble tilspurt om innholdet av det brevet han hadde skrevet, stemte med det som var provet av Kristoffer Jødal og Sven Skukulstad. Han bekrefter det, undtatt at han ikke kan erindre om det brev presten hadde tilskrevet Gunner Frogner.

- Fol.23b. Mikkell Olufsen boende på Gunnelrud i Aurskog, og prestens tjener Jakob Engebretsen prover om en besikkelse: etter prestens ordre gikk de til Gunner Frogner med en supplikasjon (hvorpå hr. Stattholders resolusjon var påført), at Gunner vilde seg erklære etter stattholderens svars innhold. Gunner svarte at han ikke kunde skrive derpå, for han skulde reiseimot fienden den dag. Mikkell og Jakob gikk tilbake til presten med supplikasjonen. Presten sa da at Mikkell og Jakob skulde skrive på den. Presten skrev et utkast som hans sønn renskrev på supplikasjonen. Så leste presten det "med en hast" for Mikkell, som så skrev under. Også Jakob, som ikke hadde hørt påtegningen opplæst, måtte skrive under.

24. juli 1661.

Retten satt på Myrer tingstue i Lidsvoll. Tilstede: Fogden Anders Simenssen m.fl.

Lagrette: Halvor Ås, Oluf Ås, Oluf Østby, Rasmus Ås, Amund Doknes, Erik Graven, Gunner Lynes, Jon Hemli (Hemmel), Arne Røikholt, Nads Sandholt, Peder Tønsaker og Oluf Vilberg.

Fogden har stevnet inn Margrete Tomasdatter og tiltaler henne for med sitt foster å ha omgått lønnlig og i delgsmål, og barnet skal være funnet død hos henne.

- Fol.24b. Fogden legger fram i retten et forseglet provsbrev, dat. Myrer tingstue 7. januar 1661.

Videre framlegger han en "indfindelse" datert Myrer tingstue 18. februar 1661, meldende at saka er innfunnen at kjende udi vår overdommers, velvise hr, lagmanns nærværelse.

Margrete Tomasdatter møter med sin svoger Jens Kristen-

sen som fullmektig. Han framlegger en beskikkelse datert Kristiania 18. juli og tilstilet mannhaftige oberstløytnant Offis (?), deslikeste svar derpå 21. juli.

*Obit?*  
Derneft i rette lagt en supplikasjon, datert Kristiania 12. juli 1661, tilskreven oberst Hans Jakob Schiørt, og (Schiørts) resolusjon derpå, datert Akershus ~~21~~<sup>14</sup>: juli.

Etter som denne sak noen ganger er forflyttet her fra hjemtinget til lagtinget, og nå atter igjen hit til tingstuen, kan den ikke lenger oppsettes.

Fol.25a. Avsagt: Margrete Tomasdatter bør lide etter reseessen kap. 176, og boesloddet til kongen å være forbrutt, så frent kongen eller hans høyvise råd det ikke anderledes vil bevilge eller nådigen pardonere.

26. juli 1661.

Rettergang mellom kongens gård Vestby og ~~krøgg~~ Kaksrud i Wannestad, til skifting og deling av en haga (haffue) mellom de to gårdene.

Overvarende: Fogden Anders Simensen, og landherren til Kaksrud Lore Ukustad, m. flere.

Lagrette: Jon Nomle, Halvor Anål, Pål (Poffuel) Hafstad, Amund Låke (Loege), Steffen Maura (Murrud), Oluf Bjarke. Etter hagens pliktige besiktelse har vi delt den imellom partene hver til sin gård som følger: Delet skal gå være fra den gjerdesgard som ligger til skogen hvorved er blinket i en hvit stubbe, og der ifra og like over i dalen og følger så dalen etter udi bekken, og bekken skiller delet

Fol.25b. ad i (til) brua. Og begge gårders besittere skal holde gjerdene ferdig og vedlike. Og begge gårders besittere bli venlig og vel forlikte.

26. juli 1661.

Rettergang i kongens almenning, mellom fogdens Anders Simensen på den ene og Mikkel Holter, Knut Rovol og konsorter på den andre side. Fogden tiltaler dem for ei sag med dens bord og tømmer som ulovlig skal være brukt i nevnte kongens almenning.

Overvarende: fogden, bondelensmannen Harald Eset med flere.

Lagrette: Even (?) Lik, Knut Grani, Pål Haugerud (Poffuel Bouffuerud), Torkel Nordby, Amund Austad, Knut Døli.

Fogden søker de innstevnte som har brukt saga og har hogd tømmer i kongens skog og almenning, og formener borddeler og tømmer å være forbrutt til kongen, og dessuten, om noen

heretter skal eller vil bruke bemeldte sag med tømmer-  
skog og bruk i Almenningen, da skal de ha det med kong-  
gens ombudsmanns hinde (d.v.s.: med fogdens tillatelse)  
- med videre.

Fol. 26 a. Mikkel Holter møtte ikke. På hans vegner og på egne  
møtte Knut Rovol som forega: at de ~~hakk~~ har gitt skatt  
og tiendebord til dem som dertil var berettiget, men  
ikke noen rettighet (avgift) videre til kongen, hverken  
for sag, tømmer eller skog.

Saka utsettes i 6 veker. Da skal alle parter møte her  
på åsteden, og de saksøkte skal ha med alle bevisligheter  
som de vil legge fram til sin befrielse for fogdens  
søksmål. Imens belegges bord og tømmer med arrest.

1. august 1661.

Alminnelig skatte- og sak-ting på Os i Odalen.

Overværende: fogden Morten Nielsøn, bondelensmannen Hå-  
gen Ellingsrud, med flere.

Lagrette: Sven Lille-Fulu, Oluf Disen, Oluf Skøien, An-  
ders Berger, Torger Jerstad, Engebret Grimsland, Einar  
Vestby, Oluf Sundby, Hans Kjølstad, Harald Kjølstad  
kristen her (?), Peder Trauten.

~~Køpmanden Nielsøn iittalen mesten i Odalen~~

Fol. 26b. Tor Knutssøn Tonner (?) lot lese et pantebrev av Jakob  
Asak utstedt, meldende på 120 riksdaler, hvorfor ham er  
i pant satt 1 skip pund 2 lispund i Grimsland her i  
Strøms sogn.

Mattis ~~Kinn~~ finne og Kristoffer skytter (schæter) er  
stevnet med lensmanns varsel, men møter ikke. Begge i-  
dømmes å bote 1 mark sølv etter loven.

Fogden Morten Nielsøn tiltaler mesten almuen her i  
Strøms prestegjeld for deres resterende skatter som  
skulde vært betalt til 1. mai, men ennå resterer.

Avsagt: de (ingen navn oppgitt) skal betale innen 14 da-  
gers utgang, hvis ikke skal deres bo og gods utsøkes og  
vurderes hvor det finnes.

Fogden lar i retten framføre to fanger, den ene ved navn  
Henrik Nilssøn, født i Sverige ved Bergslaugitt. Han  
har lagt seg med et kvinefolk ved navn Anne Jonsdatter,  
født i Stokke i Tønsberg len og har omreist uten pass  
og bevis. Ikke heller er de i ekteskap sammenkomne.

Fol.27a. Fogden formener de bør lide etter resessen.

Avsagt: Henrik Nilssen skal straks innen 3 solmerker rømme dette rike. Og kvinnfolket, som har den slemme fallene syke, at forføye seg av dette biskopdømme til bemeldte tid, og ingen dem herforinnen at huse eller helle under høyeste straff. Befinnes (de) her efter, da at lide etter loven og resessen.

20. august 1661.

Alminnelig skatte- og saktning på Gjerdrum tingstue i Gjerdrum.

Overværende: fogden Anders Simensen, bondelensmannen Lars Sørum (Lauridtz Sjørum), m.fl.

Lagrette: Amund Smestad, Oluf Nitteberg, Even Kjørstad, Klemet Hønsi, Gulbrand Smestad, Oluf Rud.

Fol.27b. Fogden søker og tiltaler Oluf Taraldsen Rud og hans tjenestejente Mari, formedelst hun med sin husband, Oluf Rud, satt og drakk en søndag natt over, etter at hun hadde vært til Guds bord dagen tilforn. Saka er tidligere oppsatt til idag. Mari har (heller) ikke(nå) møtt.

Avsagt: Oluf Taraldsen skal på hennes vegger betale sigt, i stevnemark, med omkostninger. Og Oluf igjen det å korte i hennes lønn.

Fogden søker og tiltaler Oluf Vestby for at han etter beretning skal ha bitt Botolf (Botil) Skei i hans finger. Oluf Vestby møter og sier han ikke kan bevises å ha bitt noen.

Botolf Skei foregit at han ikke vet hvorledes han har kommet eller fått det sår i sin finger.

Saka utsettes. Både Oluf og Botolf skal stevne sine prov til neste ting.

Fol.28a. 21. august 1661.

Sak- og skatteting på Holter tingstue i Nannestad.

Overværende: fogden Anders Simensen, bondelensmannen Harald Eset med flere.

Lagrette: Trom Holkeby, Kristoffer Eset, Asbjørn Trugstad, Oluf Lik, Lars Østby, Kristoffer Engelstad.

Fogden søker og tiltaler Torsten Foss for hans tiendes i innholdelse for året 1659, som beløper seg til 7 1/2 daler, og at han ikke tienden til tiendeboden har villet føre.

Torsten Foss' sønn Nils møter og foregir at Torsten skal ha levert tienden til presten, magister Tomas Trulsen (Thomis Throuelsen).

Fogden mener det ikke er riktig, og påstår at tienden etter resessen bør føres til kasteboden og der ytes.

Avsagt: Torsten Foss bør å betale de 7 1/2 riksdaler til fogden innen 14 dagers utgang etter ~~taxe~~ dommens lovlige forkynnelser, ellers blir det ved nam og vurdering av hans bo å utseke. Og dersom han har noe å fordrø igjen, da skal han søke sin skadeslidelse hos sognepresten.

Fol.28b. Fogden søker og tiltaler Torsten Kjarstad for landskyld av Kjarstad, 1 skippund.

Torsten Kjarstad møter og beviser med 4 sedler at han ikke skylder noe. Han forlanger tingsvitne på det.

Fogden søker og tiltaler endel almue her i sognet for gamle restanser. Almuen møter i retten og ber om dag, hvilket fogden ikke vil bevilge.

Avsagt: at de skal betale innen 14 dager etter dommens lovlige forkynnelser.

Fogden tiltaler Gulbrand Torbjørnssønn for at han besov sin festemø. Gulbrand møter og erkjenner.

Avsagt: Gulbrand skal bote 9 ~~Sk~~ etter resessen.

Fogden søker Trond Melby for en stut han skal ha tatt fra Gulbrand Melby uten lov og dom. Utsettes.

Fol.29a. Fogden søker Jakob Kaksrud for noe tømmer som han skal ha tatt fra Kristoffer Jenssønn. Jakobs hustru Guldbjerg Kaksrud møter og bekjenner at han tok bare 2 stokker, og den ene hogg han opp til spon. Den andre tok Kristoffer Jenssønn igjen. Utsettes.

Oluf Grøsåker søker og tiltaler ved en rikens stevning ~~Knut~~ Knut Austad, Peder Foss og Sivor Låverud for etterstående landskyld. Knut Austad betaler i retten 6 1/2 ort. Peder Foss likeens (for 1/2 fjerding) 1/2 daler 9. Sivor Låverud skal betale for 1 fjerding + kost og taring.

23. august 1661.

Almi nelig sak- og skatteting på Myrer tingstue i Eidsvoll. Overværende: fogden Anders Simensen, bondelensmannen Gulbrand Bjerke og flere.

Lagrette: Oluf Ostby, Hans Styri, Tore Opperud, Tarald Bokken, Gulbrand Bleksrud, Mattis Kalsegg.

Fol.29b. Fogden tiltaler Østen Frilset for atskillige forseelser, både i kirken og i andre måter. Saka er tidligere utsatt, men Østen møter heller ikke nå.

Avsagt: Østen bør betale sin sigt, 1 mark sølv, + kost og taring til fogden.

Sverkil (.) Bårli (?) er stevnt, men møter ikke. Tilkjennes å bote til kongen 1 mark sølv.

Oluf Kristoffersen Svinstad søkes for leiermål med Ingeborg Sørensdatter som han vil ekte.

Avsagt: Oluf skal bote 9 mark til kongen.

Fogden søker Hans Sundby, Oluf Våler og Amund Trollerud for skyssferds overseelse. Alle tre møter og ber om at de må bli fri denne gang, hvilket fogden nekter.

Avsagt: Alle tre skal betale sin sigt, hver 1 riksdaler, og gi (fogden) kost og taring.

Pål (Poffuel) Rynes er innstevnt, men det berettes at han ikke har fått bud. Derfor frikjent for sigt.

Fogden tiltaler Lars Gjøding for at han har hogd sin bror Halvor Gjøding i hans armer udi Volden. Halvor viser sin skade.

Fol.30a. Avsagt: Lars Gjøding skal betale sin sigt etter loven, M. B. (mannhelge-balken) 17. kapitel, 2 mark sølv.

Steffen Li søkes for et par vatter han har misstatt fra Nils Liger (?).

Avsagt: Steffen Li skal bote 3 mark sølv til kongen.

Claus Bastiansen, forrige fogd her sammesteds, har ved en rikens stevning (datert Akershus 3. august 61) innkalt forrige lensmann i Eidsvoll Kristoffer Olufsen, som nå bor på Sorum i Sorum, for at han (Kristoffer) nå her for retten i almuens nærvær skal oppgi hva han har oppebåret, og for at Claus Bastiansen des bedre kan bekomme sine restanser. C.B. framlegger sin restanseliste, datert Rye 11. juli 1661, som ble opplest. Etter den blir Kristoffer Mork (= næxtidtigake Kristoffer Sorum) skyldig 3 1/2 rd. i ort som han betaler i retten.

Fol.30b. Fogden søker og tiltaler mesten almuen for resterende skatter og avgifter. Skyldnerne møter og ber om dag, hvilket fogden nekter.

Avsagt: restansene skal betales innen 14 dager etter dommens lovlige forkynnelser.

26. august 1661.

Alm. skatte- og saking på Vågstad tingstue i Nes.

Overværende: fogden Anders Simensen, bondelensmannen Søren Røtnes med flere.

Lagrette: Jon Frogner, ~~M.B.~~<sup>T.O.C.</sup> Husmo, Oluf Folmo, Gunner Tomter, Oluf Mørdre, Erik Bøler.

Fogden fordrer 1/2 skippund i Blekstad som skal restere til kongen. Almuen foregir om gårdens landskydd: at kongen har intet i Blekstad. Salig Sivor Gabrielsens (-Akeleye) eide deri 1 skippund, og Håvard Ås (? hoffuer aaes) 2x2 1/2 skippund, og salig Sivor Gabrielsens arvinger råder bygslen over hele gården. Tingsvitne forlanges.

Fol.31a. Fogden søker forrige bondelensmann Kristen F<sup>2</sup>instad for etterstående "arschoudhøens" 112 og 440 egg. Kristen møter og foregit at han ikke har oppebåret høns eller egg for året 1659.

Avsagt: Kristen F<sup>2</sup>instad skal betale, og han igjen søke almuen.

Fogden søker endel almue her i sognet for restende skatter og avgifter. Restanselisten blir oppløst i retten. Skyldnerne møter og ber om dag, hvilket fogden nekter. Avsagt: restansene skal betales innen 14 dager etter dommens lovlige forkynnelse.

Gulbrand Hanssønn Knebrøt (Knebrud) - for leiermål med Ragnhild Rasmusdatter - avsoner med fogden og betaler 12 riksdaler i penger.

Fol.31b. Fogden tiltaler Amund Ile for at han har skåret Arne Iles stedsønn Halvor. Amund møter og erkjenner.

Avsagt: Amund Ile skal bøte til kongen etter loven, M.B. 17. kapitel, penger 2 mark sølv.

Fogden tiltaler Gulbrand Klos-Bodding for at han har for sømt vekten ved varden i sist siste feidetid.

Kristen F<sup>2</sup>instad prover: at han med Oluf Hvam i forleden feidetid drog opp til varden for å se om vekten holdtes ved den som det seg burde. Da de kom til varden, var det ingen vakt der. De gikk fra varden igjen, og kom til Tor Stens-Bodding og spurte da Tor om hvem som skulde holde vakt. Tor svarte at det falt Gulbrand Klos-Bodding til, og Lars Tveiten (tued).

Gulbrand Klos-Bodding møter og foregir at vekten var opp-

sagt. Dette benektes av Kristen Finstad.

Avsagt: Gulbrand Klos-Bodding skal bête sin sigt etter loven.

Gulbrand legger fram i retten en seddel som vedkommer vardevakten, utstedt av Claus Bastiansen og datert Rye 25. juni 1657.

Fol.32a. Henrik Ovol er innstevnt for at han skal ha slått en dreng på Brustad, Hans Olufssønn, tre øksehammerslag. Henrik møter og nekter å ha gjort det.

Avsagt: Henrik Ovol bør etter loven å lovverge seg selv tredje til førstkommande ting.

Sivor Olufssønn Skarning har besøvet Anne Skarning, og vil ekte henne. Han avsoner med fogden og gir 9 mark.

Likeens Jon Gunnerssønn, for letermål med Kirsten Skålerud, vil ekte henne, avsoner med fogden og gir 9 mark.

Forrige fogd Claus Bastiansen søker ved en rikens stevning (datert Akershus 3. august 61) Jens Anderssønn boende på Taterrud, for hans restanses indhold, som han på noen års tid har vært betrodd og ikke ennå til noen endelighet er kommen. Claus Bastiansen legger fram et bevis som Jens Anderssønn skal ha utstedt, datert Taterrud 22. juni 1661. Videre framlagt en missive, datert 8. mars 1661, fra Jens Anderssønn til Claus Bastiansen. Videre framlagt et bevis på 26 daler 11 sk., utstedt av Jens Anderssønn og datert Rye og Taterrud 16. mai 59 og 22. juni 61. Ytterligere framlagt en restans på 69 1/2 daler 1 ort 4 sk. under Jens Anderssønns hånd, datert Rye 5. mai 1657.

Jens Anderssønn møter og inngir et skriftlig innlegg.

Fol.33a. Avsagt: Claus Bastiansen og Jens Anderssønn har å gjøre riktig regnskap med hinannen i to regnskapskyndige menns nærvar. Til det oppnevnes Anders Simensen og Jens Thomessen.

Halsten Trandum av Eidskogen med fullmektig Jens Thomesen søker ved en rikens stevning (datert 28. februar 1661)

Halvor Farset for 2 års etterstående landskyld av Farset. Halvor Farset møter og foregir at han hadde Kristen Finstad oppe hos Halsten Trandum med pengene for landskylden, ved st. Lauridtz tid om høsten.

Avsagt: Halvor Farset har å rette seg etter loven, L.B. (andleie-balkens) 1. kapitel. Dog skal han være den nærreste til å ta gården igjen i første-feste.

Mikkel Jenssønn Løken i Ullensaker søker endel almue i Nes for ettetstående tømmerkjørselspenger til kongens sager, ialt 1 daler 15 skilling.

Avsagt: skyldnerne skal betale, eller bevise at de har betalt.

28. august 1661.

Skatte- og sakting på Lauten tingstue i Ullensaker.

Overværende: fogden Anders Simensen, bondelensmannen Hans Halvorssønn Frogner med flere.

Lagrette: Halvor Vetel, Ingebret Nafstad, Oluf Onsrud, Kristen Furuset, Erik Kolstad, Lars Hilton.

Fol.34a. Fogden søker mestendelen almuen her i sognet for resterende skatter og avgifter. Skyldnerne møter og ber om å dag, hvilket fogden nekter.

Avsagt: restansene skal betales innen 14 dager etter forkynnelse av dommen.

Fogden tiltaler Amund Kolby og hans sønn Amund for at de skal ha overfalt sin nabo Nils Hanssønn Kolby og skal ha jaget Nils fra sitt hus. Amund Amundssønn Kolby møter ikke. Avsagt: Amund Amundssønn skal bøte sin sigt, 1 mark sølv.

Fogden tiltaler Klaus Trøgssønn for at han forleden vinter sammen med store Iver skal ha slått en fattig mann fra Kristiania og tatt hans tøy fra ham. Da beskikkelsesmennene, Mads Stanger og Halvor Romsås kom dit, beropte den fattige mann seg på at Klaus Trøgssønn og store Iver hadde gjort ham overløst,

Fol.34b. Avsagt: Klaus Trøgssønn skal til neste ting lovverge seg selv tredje.

Fogden søker klosterbøndene her i Ullensaker for deres resterende langtømmer til festningen. Utsettes til neste ting.

Fogden tiltaler Oluf og Hans Åstad for at de bruker 1 skip-pund skyld med sin mor Tore Åstad utagen. Oluf møter og foregir at deres gamle mor selv bruker det ene pund, og Oluf og Hans det andre skippund som de har tatt i førstebygsel. Utsettes til neste ting.

Jens Børgen tiltaler Nils, Sven, Hans og Trond Oppen for at de skal ha nedbrutt hans seter uten lov og dom.

De fire skal bøte sin sigt til kongen, hver 3 merker sølv. Og "pleier" Jens Børgen sin skadelidelse når derpå stevnes.

Fol.35a. Gunner Amundssønn Olstad søkes for leøermål med sin festemø Margrete Lousdatter. Skal bote 9 mark.

Mikkel Tveit søker Halvor Ingjer her i sognet for 15 lispund gods i Tveit i Gjerdrum, som Halvor Ingjer har i pant for 120 riksdaler, hvilke 120 rdr. Mikkel tilbyr Halvor i retten. Halvor Ingjer møter og foregir, at når han får sin resterende landskyld for 4 år, vil han gjerne ta imot sine pantepenger, 120 rdr. Fogden forlanger pantebrevet i retten, men Halvor svarer at han ikke vil legge det fram før han har fått sin landskyld. Saka utsettes til åsted-  
en Tveit neste tirsdag etter påske. Fogden annammer til seg de 120 riksdaler.

Morten Taugland tiltaler Jakob Taugland og gir ham sak f. for at han skal ha jaget ei ku út for en bakke (? boch), så kua døde. Jakob møter og tilbyr seg å avlegge ed på at  
Fol.35b. han ikke så Mortens ku. Morten kan ingen prov påberope seg.

Avsagt: at Jakob for Mortens tiltale er frikjent.

Peder Jørgenssønn, Morten Larssønn (Lauridtzøn) og Arnt Torstenssønn ved deres fullmektig Halvor Ingjer søker ved en rikens stevning Hans Thomesøn, forrige sorenskriver i Øvre Romerike, med hans 12 meddomsmenn, etter en lagmannsdom som formelder at Hans Thomesøn med sine meddomsmenn skal erstatte saksøkerne deres skadelidelse. Hans Thomesøn møter ikke, men lar ved to vitner: Mikkel Jenssønn Lø-  
ken og Torsten Kyken, lyse sitt lovlige forfall, da han etter kommissariernes (Johan Gaarmand og Nicholas Poffu-  
elsen) befaling har reist til dem for at forklare Kiernis (kirkenes ?) brøstfeldighet. Saka utsettes til 25.septbr.

Fol.36a. Fogden framkaller dem som han måtte skyldte for tømmer, da tilbyr han å betale nå straks. Ingen melder som har noe å fordre. Fogden forlanger tingsvitne.

31. august 1661.

Retten satt på Haug (Haffuen) i Nes som Oluf og Erik på-  
bor, for etter Johan Gaarmanns skriftlige befaling og fullmakt til Hans Thomesøn, boende på Fladby i Ullensaker, å skjømpe og bese. Fullmakten datert Akershus 26.august 61.  
Overværende: fogden Anders Simensen, og hans fullmektig Anders Bønche. Lagrette: Erik Hindor, Even Rønnes, Hal-  
vor Rønnes, Kristen Fenstad, Gunner Vågstad, Oluf Vormnes.

Fol.36b. Først besiktet akeren som ligger til samme gård, da be- finnes der 6 skjønne jorder, med diss enger i bemelte jorden. Derforuten 2 ut-enger til gården. Oluf og E- rik tilstår at de kan så 20 tønner (havre, ?) foruten noe ringe hamelkorn. Gården kan føde 20 kuer, 8 ungfø, 12 sauer, 4 hester og en ungøk. Derforuten er det skjøn- ne havningen (haffuer) til gården til fehavning og heste- hager, så de som bebor gården, trenger ikke å dra til seters med kveg og hester. Om fornøden gjøres, kan en- del av nevnte hager innlegges til eng, dog fehavnen derav forringes. Finnes og temmelig skog til gjerde- fang og ildebrand, men intet som er dyktig til huøstøm- mer. Dersom gardens besittere vil bruke vad eller garn i elven, kan også med fiskeri undertiden noe bekommes.

Fol.37a. 2. september 1661.

Retten satt på Ullershov i Nes. Sak mellom hr. Samuel Thrane og Gudmund Arnestad.

Overværende: fogdens Anders Simonsen, hans fullmektig An- ders Bønche, bondelensmannen Søren Røtnes, m. flere. Lagretts: Peder Vågstad, Kristoffer Einstad, Trond Ein- stad, Amund Grinde, Oluf Flakstad, Oluf Kjølstad, Arne Eggum, Oluf Grinde, Oluf Blekstad, Tor Husmo, Henrik Åvol, Lars Li.

Samuel Thranes fullmektig Jens Anderssonn legger fram i retten sin fullmakt og et skriftlig innlegg, og stev- ningen. Ett vitne er innstevnt, nemlig:

Fol.37b. Endrid Katterud prøver: at han tjente på Ullershov un- gefær 80 år forleden, sier at han minnes den at den fu- ru som sto ved bruenden (som de tidligere prov har om- talt) var et riktig korshogd tre, han så både treet og korset i furua, "og stod ved fullige". Beretter videre at Ingeborg Ullershovsa for ham at "der i samme fure ~~der~~ hang en grind, og der ifra er rett dele like ned ad myren og i Vingersdalen.

(Tilføyd senere: "Den 23 7tembris gjører Endrij Katter- rud sin fulde boeger ed effter lougen.")

Etterdi de hederlige menn, Samuel Thrane som har stevnt, så og mester Christen Nielsøn ikke heller er møtt, mu- ligens for denne herredags forhindrelse på begge sider, utsettes saka til 23. september.

Fol.38a. 23. september 1661.

Samme sak. Retten satt på den omtvistede skog mellom Ul-  
lershov og Arnestad, med samme lagrette, de samme over-  
værende.

M. Christen Nielsøn har sendt sin fullmektig Gulbrand  
Strøm med fullmakt og et skriftlig innlegg.

Avsagt: partene skal rette seg etter riktig dele som  
provene foresier.

Fol.38b. 24. september 1661. (Uten sted.)

Fogden lar i retten framkalle en tyv og misdeder Endrid  
Grøndalen og tiltaler ham for atskillig tyveri.

Overvårende: fogden, ~~køkk~~ Anders Simensen, bondelens-  
mannen Gulbrand Bjørke med flere.

Lagrette: Halvor Ås, Gunner Lynes, Arne ~~Rog~~ holt, Mats  
Sandholt, Børge Fossem, Jon Langvegg, Hans Frølset, Ras-  
mus Ås, Jon Hemli, Oluf Østby, Oluf Vilberg, Oluf Ås.

Endrid Grøndalen møter og bekjenner: 1. At han for 22 år  
siden bodde på Hadeland i en gård som het Hytten i Jevn-  
aker. (Da) tok hans svoger Sven Olufssønn ei kobbergryte  
fra Oven Bråstad (Bråstad i Lunner?), og den tok Endrid  
i forvaring for ham. Videre tok Endrid et fiskegarn fra  
Askel Hytte, ble derfor pågrepen og dømt til Bremersholm  
i jern, men brøt jernet og gikk derfra hjem. 2. At han

Fol.39a. tok en kjele og 1 kvarter mel fra Kristoffer Frilset  
forleden år. Kjelen var god til 3 1/2 daler. 3. At han  
forleden år var på Nannestad hos Erik, der tok han 2 pu-  
ter og et hodelaug. Begge deler tok han gjennom vinduet.  
4. At han har stjålet fra Kristoffer Wollestad 3 skjort-  
ter, 1 vadmels kjole, 2 ~~søkk~~ serker, et par vadmels buk-  
ser og et snørliv, og skar ned en vev og tok det som var  
vevd på den. 5. at han kom til Frilset for omtrent 3  
uker siden, der brøt han vinduet ut og gikk inn i natt-  
stuen hos Erik, og der kastet han ut 2 skjorter og 2 ~~trø~~  
trøyer. Da ble han pågrepet av Sakse Eriksen som førte  
ham til Bjørke.

Sakse Erikssønn beklager seg at Endrid har bitt ham og  
~~stø~~støpet ham med kniv.

Fol.39b. Avsagt: Endrid Ørgierssønn Grøndalen etter sin egen be-  
kjennelse bør at ha forbrutt sitt liv og straffes til  
galge og gren, andre sådanne til avsky, og hans gods og  
middel å være forbrutt til kongen.

xkax

25. septeber 1661.

(Børgen tingstue i Ullensaker). Sak utsatt fra 25/9, se side 23). De velaktede og velfornemme menn Peder Jørgensen, Morten Larssønn (Lauridtzøn) og Arne Torstenssønn mot forrige sorenskriver Hans Thommessøn og hans 12 meddomsmenn - for en dom de skal ha dømt, Kari Trøgstad vedkommende, som velvise hr. lagmann Wittikin Hus har underkjent.

Lagrette: Erik Rolstad, Oluf Onsrud, Oluf Lauten, Lars Hilton, Halvor Vetel, Kristen Furuset.

"Efterdi tingstuen ved denne rettergang er forflyttet fra Lauten til Børgen som Oluf påbor, har vi oss der saken foretatt."

Halvor Ingjer legger fram lagmannsdommen, stevningen og fullmakt.

Fol.40a. Hans Thommessøn møter, og med ham de innstevnte meddomsmenn undtatt Lars Olstad. De foregit at de med all rett bør frifinnes for motpartens tiltale.

Avsagt: Hans Thommessøn og hans meddomsmenn har å rette seg etter lagmannens avsigt, og erstatte motparten deres skadelidelse med 16 riksdaler, foruten denne doms løsen med kost og tæring 4 rdr.

Samme dag og sted som foregående.

Fogden har innkalt Endrid Grøndalens kvinne Marete Pettersdatter for at hun skal ha vært medviter om sin manns gjerninger.

Lagrette: Erik Rolstad, Oluf Lauten, Halvor Vetel, Kristen Furuset, Oluf Stokstad, Tor Berg, Anders Algrem, Lars Hilton, Gulbrand Furuset, Oluf Onsrud, Halvor Langeland.

Marete møter og erkjenner at hun vel visste at hennes mann stjal, at hun var hans medviter og at hun fulgte det til hans og hennes gagn og beste.

Fol.40b. Avsagt: Marete Pettersdatter - bør å ha forbrutt sin boeslodd, og rømme dette biskopdømme med forderligste.

Fol.41a. 26. september 1661.

Åstedssak ved Kråkfoss i Ullensaker.

Magister Truls (Throuels) Nielsøn, sogneprest i Kristiania, har ved en rikens stevning latt innstevne Oluf Halvorsen her i Kråkfoss anlangende det bruk som han har her udi Kråkfoss med dess bygning.

Lagrettemennene som med lensmannen Gønner Frogner er fra Berum, er følgende: Gulbrand Opsal, Ingebret Ausen, Hågen Melvoll, Oluf Rud, Sven Ysi, Halvor Sennerud.

Fol.41b. For Truls Nielsen møter hans fullmektig hans Hanssønn som legger fram rikens stevning av datert 7. september 1661. Videre legger han fram: 2. en supplikasjon til oberst H. O. Schiørt, datert Kristiania 7. september, med Schiørts svar derpå dat. Akershus samme dag. 3. Kopi av et (pante)brev på Kråkfoss, meldende på 500 rdr., dat. Kristiania 3. aug. 60. 4. Et bevis utstedt av Oluf Halvorssønn på 1 års resterende landskyld, datert Kristiania 27. november 61. 5. Et missive utstedt av Oluf Halvorssønn til m. Trule om bemelte landskyld, datert 26. novbr. 61. 6. en forpliktelse utstedt av Oluf Halvorssønn, datert Kråkfoss 16. april 1651. 7. en besikkelse til Morten Lauritzen, med rådmann i Kristiania, med svar derpå av Morten L., datert 24. sept. 1661. 8. Et bevis utstedt av magister Truls på et kvernhus, datert Mjøndal 23. oktober 1633.

Oluf Halvorssønn møter og legger fram 1. Et innleg datert Kråkfoss 26. september 61. 2. Salig Hans Cris's bevilgning på samme bruk, datert Kristiania 7. mars 1637. 3. Magister Truls' hand for bruket, meldende om 6 pund, datert Kristiania 6. april 1647.

Løytnant Rasmus Hansøn blir spurt hva han gir til bispem, m. Henning Stockflet av hans bruk som Rasmus bruker. Han svarer at han gir derav 12 schpp mel. Derimot holder bispem ham med alle kverner, redskap og tilbehør.

M. Truls påstår (i innlegget) at Oluf Halvorssønn bør gi like mye i landskyld som Rasmus Hanssønn gir, eller Oluf Gulbrandssønn. Videre påstår m. Truls at han har kjøpt et hus av Tore Børgerssønns arvinger for 24 rdr., og det huset skal Oluf Halvorssønn ha brutt ned, ettersom det var fordervet ved tag, og bygt imot landherrens bevilgning et annet isteden igjen. Påstår videre at Oluf Halvorssønn bør gi ham den tilbørlige rettighet av samme hus.

Fol.42b. Saka utsettes 6 uker.

1. oktober 1661.

Alminnelig sak- og skatteting og tjendeangivelse på As tingstue i Odal.

Overværende: fogden Morten Nielsen, bondelensmannen Havar (Houguer) Ellingsrud med flere.



Jens Thommessønn boende på Holter i Nes saksøker Amund Øvre Seter for gjeld 5 rdr. Amund møter og erkjenner gjeld 1.45 b.den. Avsagt: Amund Øvre Seter skal betale gjelden med 7 års renter, + 2 rdr. i saksomkostninger.

Jens Willadtzsen Bing saksøker endel almue i Odalen for etterstående rettigheter:

Peder Øktner (Øgtener) for	2 1/2	tønne	tjære.
Oluf Herrud	"	2	" "
Oluf Bisen	"	6	" "
Tor Langnes	"	2 1/2	" "
Oluf Skøyen	"	3	" "
Oluf Haug	"	2	" "
Oluf Børstad	"	1	" "
Amund Østuden	"	12	" "
Berg ( ) Bisen	"	2	" "
Amund Kjøberg (? <u>quabere</u> )	"	1 1/2	" "
Engelbret Svarthus ( )	"	1	" "
Iver Hammer	"	1	" "
Hans Lilleset	"	1/2	" "
Berg Bisen	"	3	tylter tømmere.
Lars (Lauridtz) Lilleset	"	4	" "

Gunner Øen som er forlofffuer (kausjonist) for Erik Øen, for 5 rdr. 1 ort.

Skyldnerne møter og erkjenner, undtatt Gunner Øen som benekker kravet.

Fol.46 a. Avsagt: Jens Willadtzsen skal bevise sitt krav overfor Gunner Øen. De øvrige skyldnere skal betale.

Hr. Samuel Thrane, sogneprest til Nes, ved sin tjener Lauridtz Rasmussen, saksøker Kristoffer Rud, Arve Melstrøm, Torgier og Erik Berger, Hågen Spikset, Lars Lilleset og Berg Bisen for gjeld. Skyldnerne møter og erkjenner gjelden. Avsagt: De skal betale gjelden.

Amund og Erik Nedre Seter forlanger tingsvitne på at Sander ligger øde.

Fol.46 b. Lensmannen Håvar (houer) Ellingsrud har stevnet Lars Lilleset for 1 tønne mel han skal være skyldig Håvar, som Håvar har måttet betale til velfornemme mann Jens Bangs tjener Paul Hanssønn med 1 1/2 rdr.

(Avsagt: Lars Lilleset skal betale.

Gulbrand Brauter (broutter) av Nes sogn tilspør tingalmen om de vet noe å beskyldre ham for den tid han bodde i

Ooalen, enn det som en ærlig mann vel eigner og anstår.  
Hvortil almuen svarte at de ikke hadde ham noe å beskyilde.  
Gulbrand forlanger tingsvitne.

Fol.47 a. 8. oktober 1661.

Åstadssak ved Rud sag i Gjerdrum.

Lagrette: Amund Smestad, Borge Vang, Amund Henni, Paul Tori, Oluf Kulsrud og Mogens Tori.

Fogden Anders Simensen har hitstevnet Nils og Trond Gjerdrum for at de har hugget 19 1/2 tylt sagtømmer i kongens almenning.

Nils og Trond møter. De erkjenner å ha hugget tømmeret som de sier de skal ha "til hus fornødenhed".

"Da efterdj gaarden Gierdrum som K. M. byger ehr forfalden och behøffuiss at vil forbedris ved teckning, loffte och gulver, er de samme offuen bemelte tømmer beuilget til samme husis forferdigelse och dermed for samme tiltale fri kendt."

Fol.47 b. 21. oktober 1661.

Saketing på Gislevoll i Ullensaker.

Overværende: Nicolaus Aarlouffs fullmektig Paul Christensson, bondelensmannen Lars B (Lauridtz) Sjørum m. flere.

Lagrette: Lars Rud, Lars Bjerke, Truls Bjerke, Abraham ~~+~~ *Teine* ~~sti~~, Amund Horstad (?) og *Rasmus Gislevoll*.

Nicolai Aarlaus fullmektig Paul Christenssønn saksøker Kristen Haug (hou) for at han skal ha gitt Hågen Rud lov til å hugge tyriverk i Haugs skog. Kristen Haug møter og erkjenner at han har gitt Hågen Rud lov til det. Hågen som også møter, sier at han har hugget virke til 7 tønner tjære som nå ligger på Ljøgot (Loegaat).

Avsagt: Tjærebruget skal ~~axxd~~ såvidt loven tillater, være forbrutt til landraten (Orloff), og hva Hågen har gitt Kristen for samme bruk, skal Kristen betale Hågen tilbake.

Fol.48 a. 7. november 1661.

Åstedssak på Kråkfoss i Ullensaker, utsatt fra 29/9 -1661.

(Se side 26 - 27)

Samme lagrette fra Sjørum. Ingen av partene møter.

Fol.48 b. 8. november 1661.

Tiendeangivelse og saketing på Gjerdrum tingstue i Gjerdrum.

Tilstede: Fogden Anders Simensen, bondelensmannen Lars Sjørum m. flere.

Lagrette: Klemet Hønsen, Oluf Rud, Amund Smestad, Oluf Sandem, Asbjørn Kokstad, og Hogens Tori.

For retten framstiller seg de fattige folk Bjørn (?Bjøn) Olstad, Kari, Oluf, Sven og Børge Olstad., "som er 2 1/2 gaard". De beklager seg at nå i sommer er alt de eide av den skadelige ildebrand ganske oppbrent, begjærer at for skatten være fri, og forlanger tingsvitne.

Fogden A. S. saksøker Nils Gjerdrum for 2 lispund gods som Nils eier i ~~Bakke~~<sup>Brotnu</sup> i Holter sogn, og ikke har skattet av i noen år. Nils Gjerdrum møter på egne og medconsær-  
ters vegner, og erkjenner at godset ikke er skattet av.

Fol. 49 a. Avsagt: De to lispund i ~~Bakke~~ Brotnu er forbrutt og skal heretter følge R. M. etter resessen.

Fogden A. S. tiltaler Oluf Vestby for at han skal ha bitt Bottil Skei i hans finger. Begge parter møter. Bottil beretter at han ikke vet hvorledes han har fått skaden. Oluf sier at han og Bottil var i klammeri og sloss, men at han ikke bet Bottil.

Avsagt: Oluf skal for slagsmal bøte til kongen etter loven 2 mark sølv.

Thobias Søffrensen, forige K. Mayts fogd på Hedemarken ved sin fullmektig Michel Jenssønn Løken saksøker Oluf Paulsen Gjerdrum for penger 6 riksdaler som er for ett års tjenestelønn "hand hannem tilsagt haffuer och icke effter kom." Oluf Paulsen møter og foregit at han ikke har satt Thobias noen tjeneste og ikke heller tjent ham. Saka utsatt til neste ting.

Fol. 49 b. Videre saksøker Michel Jenssønn på Thobias Søffrenssønns vegner Oluf Paulsen for harv, plog, kistebenker som står på nattstuen, med videre. Oluf Paulsen svarer at han har tatt harva og ploget og levert (fliit) dem til Lars Olstad, og det etter Tobias' seddel som ikke nå inngis i retten. Om kistebenkene og annet sier Oluf Paulsen at han ikke vet noe. Utsatt til neste ting.

Samme Tobias Søffrensenas fullmektig saksøker Nils Gjerdrum for noe hustømmer han skal ha nyttiggjort seg, hvilket tømmer Tobias skal ha ført dit til fogdegårdens bygning. Nils Gjerdrum møter og erkjenner at han har tatt 4 stokker av nevnte tømmer, men at han istedet har skaffet 7 stokker til fogdegårdens bygning.

Ooalen, enn det som en ærlig mann vel egner og anstår.  
Hvortil almuen svarte at de ikke hadde ham noe å beskyldre.  
Gulbrand forlanger tingsvitne.

Fol.47 a. 8. oktober 1661.

Åstadssak ved Rud sag i Gjerdrum.

Lagrette: Amund Smestad, Borge Vang, Amund Henni, Paul Tori, Oluf Kulsrud og Mogens Tori.

Fogden Anders Simensen har hitstevnet Nils og Trond Gjerdrum for at de har hugget 19 1/2 tylt sagtømmer i kongens almenning.

Nils og Trond møter. De erkjenner å ha hugget tømmeret som de sier de skal ha "til hus fornødenhed".

"Da efterdj gaarden Gierdrum som K. M. byger ehr forfalden och behøffuiss at vil forbedris ved teckning, loffte och gulver, er de samme offuen bemelte tømmer beuilget til samme husis forferdigelse och dermed for samme tiltale fri kendt."

Fol.47 b. 21. oktober 1661.

Saketing på Gislevoll i Ullensaker.

Overværende: Nicolaus Aarhouffs fullmektig Paul Christensson, bondelensmannen Lars B (Lauridtz) Sjørum m. flere.

Lagrette: Lars Rud, Lars Bjerke, Truls Bjerke, Abraham ~~Sti~~ <sup>Tori</sup> ~~Sti~~, Amund Horstad (?) og ~~Rasmus Gislevoll~~.

Nicolai Aarlaus fullmektig Paul Christenssønn saksøker Kristen Haug (hou) for at han skal ha gitt Hågen Rud lov til å hugge tyriverk i Haugs skog. Kristen Haug møter og erkjenner at han har gitt Hågen Rud lov til det. Hågen som også møter, sier at han har hugget virke til 7 tønner tjære som nå ligger på Ljøgot (Loegaat).

Avsagt: Tjærebruget skal ~~saxdf~~ såvidt loven tillater, være forbrutt til landraten (Orloff), og hva Hågen har gitt Kristen for samme bruk, skal Kristen betale Hågen tilbake.

Fol.48 a. 7. november 1661.

Åstadssak på Kråkfoss i Ullensaker, utsatt fra 29/9 -1661.

(Se side 26 - 27)

Samme lagrette fra Sjørum. Ingen av partene møter.

Fol.48 b. 8. november 1661.

Tiendeangivelse og saketing på Gjerdrum tingstue i Gjerdrum.

Tilstede: Fogden Anders Simensen, bondelensmannen Lars Sjørum m. flere.

forbedre gården samt bygge et nyttig hus, enten fehus eller stue, av det gamle tømmer som der ligger, og ellers holde gården ved god nevø, skal gi i holding 14 rdr., o.s.v.

Fol.52 a. - "Og ettersom at Claus Bastiansøn har bevilget Tor og Oluf Gjerdrum fogdegården å bruke og besitte, med den betingelse at de skal bygge og forbedre gårdens hus, hva de og har gjort ved å bygge en ny lade istedet for den gamle, og to fehus oppbygt istedet for de gamle, hvilket var deres plikt - Derfor kan vi intet videre derved gjøre Partene "forlikes": Oluf Paulsen frafaller all påstående og fordrende rett, og Oluf selv at skaffe seg gård, - dermed Anders Simensen lader falle all påfordrende prosess.

Fol.52 b. 11. november 1661.

Skatteting med tiendeangivelse og sakfall på Holter tingstue i Nannestad.

Overværende: fogden Anders Simensen, lensmannen Harald, c-set m. flere.

Lagrette: Jakob Bjertnes, Einar Eik, Amund Låke, Paul Hafstad, Gullik Trugstad og Kristoffer Eset.

Fogden nu i retten betalte all hin slakt og ferskmat som til hyllingen er innkommen, og forlanger tingsvitne.

Fogden saksøker Amund Engelstad for etterstående rettigheter av hans påboende gårdpart. Amund påstår at det er betalt. Utsettes til neste ting.

Fol.53 a. Mag. Andreas Hammersmed har latt innstevne Tron Holkeby og Halvor (Halffuor) Ås til å prove deres sandhet ~~xxxx~~ om hvis ord og skjelderi de har hørt av Sigrì Nordbyvik. Tron Holkeby og Haffuor Ås prover at de kom til Nordbyvik nu i forleden år. Da hørte de at Sigrì sa til m. Anders: "Kommer du nu din gamle skjelm og din hundsvått som har stått etter min føde". (Komer du nu din gammel skielm och din hundfoet som haffr stoen effter min føede.)

Sigrì Nordbyvik er som er stevnet til å høre provene, vedstår alt det som provet er.

Mikkel Jenssønn Låken (fra Ullensaker) legger fram i retten en supplikasjon til oberst H.J.Schiært, angående bruket av gården Elton (Litoren) i Nannestad. Suppl. er utstedt av Tron Elton og datert Låke i Ullensaker 13-10-61. Ifølge suppl. skal Amund Låken ha hatt Elton i pant av Jakob Asak i Skjedsmo, og har brukt Elton i 1 eller 2 års

Fol.53 b.tid. - Schiærts resolusjon på suppl.er datert Akershus 18 - 10 - 61.

Tidligere fogd Claus Bastiansøn møter i retten og be-  
krefter Nils Gjerdrums påstand. Nils Gjerdrum frikjennes.

Fol. 50 a. Lensmannen i Nannestad Harald Eset møter med 6 lagrette-  
menn fra Nannestad: Mikkel Holter, Amund Løken, Jakob  
Brustad, Kristoffer Eset, Tor Gytu og Peder Foss. De  
skal tjenstgjøre som lagrette i følgende sak:

Fogden Anders Simensen ved en krigens stevning saksøker  
Oluf Paulsen for adskillige supplikatsers inngivende om  
fogdegården Gjerdrum. Stevningen er datert Akershus  
5. oktober 1661.

Oluf Paulsen møter og legger fram en supplikasjon dat.  
Kristiania 11. mai 61, med resolusjon derpå av Hans Ja-  
cob Schiørt, Nicolauis Fouelsøn og Johan Gaarmand.

Fogden spør om Oluf Paulsønn vedstår seg supplikasjonen,  
hvortil Oluf svarer ja. På fogdens spørsmål om hvem sø

Fol. 50 b. som har skrevet den, svarer Oluf: Kasber, procurator.

Fogden påstår at Oluf Paulsønn bør bevise at han (fog-  
den) "har ladit sloe husene neier offr hanum," og at  
Brustad i Nes sogn ligger midt i fogderiet.

Fol. 51 a. Videre spør fogden Oluf om han noen gang har vært soldat,

eller om han noen gang i freds eller feide tid har  
søkt noen vakt eller tog. Oluf svarer nei.

Dernæst spør fogden om han ikke har tilbudt Oluf går-  
den Melby i Lidsvoll, "sambt och min egen odelsgaard  
som ehr en fulgaard i Rachestad sogn, och det for half  
bøxel, kaldis Heller." Oluf svarer at så er, men han  
vilde ikke dit.

Så tilbyr igjen fogden Oluf Paulsen gården Heller, eller  
Vestby, en halvgård i Odalen, for derved å føye land-  
kommisjonens resolusjon. Oluf vil ikke svare noe til å  
det.

Fol. 51 b. Fogden spør om Oluf har måttet gi ham mer enn en lei-  
ending plikter, landskyld, tiende og skatt. Oluf sva-  
rer nei. Så framesker fogden Olufs adkomst til å be-  
sitte fogdegården. Til svar på dette legger Claus  
Bastiansøn sin tegnebog fram i retten, hvori er inn-  
ført: "Anno 1654, tredie påskedag som er 28. mars be-  
vilget jeg til bruks i nærværende år Tore Jakobsen  
Thued (?) som er en gefreider, og Oluf Paulsen i Gjer-  
rum sogn tilforn, vår fogdegård at skal bruke og besit-  
te i dette år som i for~~gående~~ år, og skal bygge og

sammen og bytte (delte) med hverandre.

6. Asbjørn Melby har intet å prove.

7. Høse (?) Flesvik prøver at han hørte Oluf Brosshaug sa at han intet vilde ha med Døllen (?), "mens jeg vil la ham ha halvten av havnen (haffuen) med," og da Døllen gikk tilbake igjen, sa han at de vilde ha havnen isammen til fe.

8. Lars Flesvik har intet å prove.

Fogden har ved en rigens stevning av 5.-10.-61 saksøkt Østen Frilset for at han ikke har skattet av 16 lispund skyld i noen år.

Fol.55 b. Østen møter og sier at han aldri har skattet av de 16 lispd. og ikke heller skulde han skatte derav. Østens pantebrev på nevnte gods av 3.-2.-166 1651 blir opplest. Østen mener at de rette odelsmenn burde skatte derav, og ikke han.  
Avsagt: De 16 lispund er forbrutt under kronen.

Fol.56 a. Hr. Madtz Gram og Peder Svensøn av Kristiania har ved rigens stevning av 12.-7.-61 latt innkalle Gulbrand Bjerke og Oluf sagmester her i sognet. Utsettes til neste ting.

Engelbret Melby og Henrik Rud er innstevnt for 2 alen tobakk de skal ha tatt fra en mann fra Hedemarken, på Dønnum schien (?). Utsettes til neste ting.

Hans Fossum, Nils Bekkedal og Gudmund Mikkelsønn er innstevnt, men møter ikke. Hver av dem tildømmes å bøde 1 mark selv.

Borger Grue (gru), Halvor Grue, Lars Våler (Waller) og Bård Brustad er innstevnt for en bokk som er levert dem, (som vedkom fogden), som er blitt borte. Utsettes til neste ting.

Fol.56 b. 15. november 1661.

Tiendeangivelse på Vågstad tingstue i Nes.

Tilstede: Anders Bønke, lensmannen Søren Røtnes m.flere.

Lagrette: Kristen Hvam, Erik Oppåker, Kristoffer Valstad, Kristen Fenstad, Amund Hundstad og Hågen Ilang.

Lydelligen ble opplest en skrivelse fra Kommissariene Nicolaus Pouelsen og Johan Gaarmand om gården Foss i Nes, som hr. Engelbret Madtzøn har vært rådig, nå kongen. De lovbyr gården til rette odelsækkingsmenn med 14 dagers innløsningsfrist.

Kristoffer Foss melder seg som odelsbæren til 17 1/2 lispd.

Fol.57 a. i Foss som Erland Berg først hadde pantsatt til Albret Pyt

i Kristiania. Etter hans død hadde enken pantet så lenge hun levde, så arvet hennes bror Christoffer Lang det. Han overdrog det til hr. Engelbret.

Gunner Drognes angir at han er odelsbåren til 15 lispund i Foss som først ble pantsatt til Lars Bjørnstad og Peder Knudsen på Toten. Deretter løste Nils Bliksrud det igjen fra Peder Knudsen og beholdt det sin livs tid. Der- nest pantsatte Nils Bliksruds svoger Oluf Bliksrud det til hr. Engelbret.

Kristoffer Foss og Gunner Drognes begjærer godset til løs- sen for penger. - De 17 1/2 lispd. er av Christoffer Lang overdratt til hr. Engelbret for 110 rdr. Om de 45 lispund er ikke pantesummen oppgitt.

Fol.57 b. Fogden betaler ferskmat og slakt som var levert til hyllingen fra Nes sogn. Tingsvitne.

16. november 1661.

Sakting på Rønnes som Halvor påbor, i Nes.

Lagrette: Kristen Hvam, Erik Oppåker, Hågen Ilang, Amund Hundstad, Anders Huser og Jon Rolstad.

Tilstede: De samme som igår.

Fogden saksøker Jon Fyri fordi Jon ikke har ytt og levert sin tiende på kasteboden. Jon Fyri møter og svarer at han leverte tienden på kasteboden, men tok den igjen og ga penger istedet til fogdens fullmektig, Anders Bønke.

Fol.58.a. Fogden svarer så at det ikke er for det han saksøker Jon Fyri, men fordi denne ikke etter øvrighetens påbud har ført kongetienden til Akershus. Utsettes.

Fogden saksøker Even Rønnes for en fortegnelse som Even skal ha inngitt i retten under bytte på Rønnes. Utsettes.

Fogden saksøker Gudmund Fyri for at denne ikke har betalt skatt i to år, men den som en ompløpende vagant og løs- gjenger entholdit. Gudmund svarer at han har opplatt

Fol.58b. gården til Jon Fyri, og ettersom han er en gammel mann, skal han ha sin føde hos Jon. - Til det sier Jon Fyri at Gudmund har tilbruks i Fyri å så 1/2 tønne havre og et stykke rug, og derav holder seg selv.

Avsagt: Gudmund skal betale sin resterende husmanns- skatt, og skal bøte i brevbrudd (for å ha undlatt skat- tebetaling i 2 år) 4 merker sølv.

Henrik Avols (Ouolatz) sak, slagsmålet med den Brustad

dreng, vedgår han og bøter 3 merker sølv.

Christen Olufson ~~framstiller seg i retten~~ av Kristiania framstiller seg i retten og seg høylig beklager over en stor overløst han skal være vederfart av Oluf Hovin. Oluf Hovin skal ha overfalt Christen ved Nes kirke etter prekenen, med hugg og slag, uten all grunn. Utsettes.

Fol.59 a. Fogden framkaller i retten - uten stevning - Hans Fyri og Erik Bøler til å frasige hva de har hørt av Kari Rønnes. Hans og Erik beretter at Kari Rønnes beklaget seg over sin sønn Even Rønnes kvinne som har slått henne, og videre klaget hun på Even at han tilforn har spent henne omkull på gulvet så hun støtte seg.

Trom Kristoffersønn Valstad avsoner 9 ort for leiermål med Birgit Olufsdatter som han vil ekte.

Fol.59 b. Jens Thommessønn boende på Holter i Nes har ved rigens stevning av 10.-10.-61 stevnet Gudmund Arnestad angående 1/2 skippund i Holter. - Gudmund Arnestad møter og påstår at hans hustru Rønnaug (Røno) Evensdatter er rette odelsarving til det 1/2 skippd. i Holter. Saka utsettes, og berammes til Arnestad tirsdag etter påske. - Jens Thommessønn oppbyr i retten 35 rdr. som Gudmund Arnestad nekter å motta.

Fol.60 a. Hans Thommesøn saksøker Oluf Grini for gjeld 3 rdr., Oluf Grinder for 1 1/2 rdr., Erik Rud for 2 rdr., og Peder Sandaker for 1 tønne tjære.

Avsagt: De fire skyldnerne skal betale innen 14 dager.

Hr. Samuel Thrane, sogneprest til Nes, har ved rigens stevning av 24.-10.-61 innstevnet menige almue i Nes til å vitne hva de vet om den supplikasjon som Gulbrand Brauter for hans K. M.s høyvise herrer har inngitt. Stevningen er lest ved Fenstad kirke 27.-10., ved Nes kirke 1.-11., og for Gulbrand Brauter 2.-11.

Fol.60 b. Lagrette i denne sak fra Ullensaker: Gulbrand Furuset, Anders Algrem, Tor Berg, Anders Julset, Hagen Onsrud, og Kristen Furuset.

Gulbrand Brauter legger fram sin supplikasjon, datert 9.-8.-61., med resolusjon derpå av 1.-9.-61.

Hr. Samuel sier til Gulbrand at han løy. Gulbrand svarer at han (Samuel) selv skal bli den samme.

Fol.61 a. Hr. Samuel og fogden spør så de 12 lagrettemennene som har forseglet supplikasjonen, om det var deres vilje og

har forseglet supplikasjonen, om det var med deres vilje og samtykke å supplisere over presten.

Til dette svarer de 12 menn at de hadde utlovet sine signeter til Gulbrand Brauter for å besegle deres supplikats som sorenskriveren hadde skrevet. Men om den supplikats som Gulbrand selv har latt skrive mot sognepresten, sier de 12 at det ikke var med deres vilje og samtykke at Gulbrand har forseglet den med deres signeter.

Almuen svarer også at de ikke har gitt Gulbrand noen fullmakt til å supplisere over presten.

Gulbrand Brauter foregir at han av almuen var befalt at skulle supplisere hva som rett og sant er, men ikke nevne sognepresten, hvilket Gulbrand vedgikk.

Fol.61 b. Gulbrand Brauter påstår for retten at presten forlangte 2 riksdaler av Hågen Onsrud for hans bror Hans Rommens (? Roms) begravelse. - Hågen som nå selv sitter i lagretten, sier at dette ikke er sant.

Saka utsettes, og skal stevnes påny med 12 manns lagrette.

Fol.62 a. Even Røtnes har ved rikens stevning innstevnt endel prov, og Sæbjørn Tveithaug til å høre provene. Erik Bøler og Jakob Vansum lyser Sæbjørns forfall, at han er meget svak og ligger tilsengs. - Utsettes til neste ting.

Fogden framkaller i retten 5 finner: Hans Mikkelssønn født i Sverige, som nå er hos sin far Mikkel falen (?) i Aurskog. Henrik Henrikssønn fra Bronskog (bronsschou) sogn i Sverige. Tomas Jørgenssønn som også har hjemme i Bronskog sogn. Johan Laurissønn i Frisdal i samme sogn, og Mads Siverssønn av Bronskog sogn.

Fogden formener de har forbrutt alt de har med seg.

Avsagt: De fem finner skal la sine børser og hunder med videre bli her tilbake, inntil de skaffer nøyaktig bevis og pass om sitt ærlige forhold, ettersom de nå intet har.

Fol.62 b. 19. november 1661.

Sakting og tiendeangivelse på Hauger (houer) tingstue i Ullensaker.

Tilstede: Fogden Anders Simensen, bondelensmannen Hans Frogner m. flere.

Lagrette: Oluf Hallingstad, Jens Kolby, Peder Holum, Lars Olstad, Gulbrand Rud, og Gullik Flatby.

Fogden gjør avregning med almuen for de penger han har

lagt ut til kongelig majestæts offiserer for 1660. Beløpet lignedes ut med  $\approx$  1/2 rdr. 22 skill. på hver fullgård, halvgård 1 ort 11 skill. og ødegård 18 skill. Fogden får tingsvitne på avregningen.

20. november 1661.

Tinget fortsetter på Hauger (hoffr) i Ullensaker med samme Hagrette.

Fol.63 a. Fogden saksøker Amund Amundssønn Kolby for han skal ha slått Gunner Kolby blodvide i hans panne. Amund møter og forklarer at han slo en skål i bordet så den gikk i stykker. Et stykke av skålen sprang opp i Gunners panne så han fikk skaden av det.

Dom: Amund skal bøte 2 merker sølv.

Fogden saksøker Amund Kolby for skjeldsord han skal ha sagt til Hägen Kjos.

Prov: 1. Arne Trulssønn Bjarke prøver at sommeren for ett år siden var han ved Hovin kirke. Da hørte han at Hägen Kjos sa til Amund Kolby at han vilde ha sitt tømmer som Amund tok fra ham. Da svarte Amund: "Før du skal få det igjen skal jeg brenne det opp." Du farer alltid med faskhet, din gamle skjelm."

Fol.63 b. 2. Siver Kjos har intet å prove.

Fogden legger fram et skriftlig prov <sup>om samme skjelderi</sup> (beskikkelse) fra presten Hans Feldermann, datert Ullern 26.-2.-61.

Lars Halvorsønn avsoner for leiermål med Anne Hansdatter som han vil ekte, - 9 ort.

Fol 64 a. Fogden saksøker Tore Åstad og hennes sønner Hans og Oluf, fordi sønnene bruker 1 skippund i Åstad uten å ha gitt tage. Utsettes til neste ting.

Fogden saksøker også Tore Åstad og sønnene Hans og Oluf for 1/2 bismerpund smør som er deres odel i Lys-haug (? lyshou), og som de ikke har skattet av i år. De saksøkte svarer at de har kvittet skatten ved å levere 6 tyliter tømmer på Anders Simensens sag ved Kråkfoss. Utsettes til neste ting.

Fol.64 b. Fogden saksøker videre Tore Åstad for restans på landskyld for 1660, 2 bismerpnd. smør. - Åstads besitttere svarer at de har betalt landskylden med tømmer. Også denne sak utsettes til neste ting.

Augustinus Kjos er stevnet ved lensmanns-varsel, men møter ikke. Han skal derfor bøde stevnebøte.

Nils Nilssønn avsoner 9 ort for leiermål med Marit Halvorsdatter som han vil ekte.

Fol. 65 a. Løytnant Rasmus Hanssønn som bor ved Kråkfoss, har innstevnt etternevnte prov, og til å høre provene er stevnet Oluf Gulbrandssønn i Kråkfoss, og Gurid Amundsdatter tjenende på Skolsegg i Skjedsmo.

1. Holger Larssønn Snipen fra Romedal i Hedmark prøver at han for 3 år siden tjente på mag. Kjelds sag i Kråkfoss, og kom da engang til Rasmus Hanssønns hustru Anne Olufsdatter. Da han gikk ut derfra, slo Anne døra igjen, men i det samme kom Guri Amundsdatter med en staur i hånden og støtte på døra med stauren og sa: "Her wd det defflen for i dig, din hore och din teffue, wildt du iche wd skal ieg foe raad." Så gikk Gurid til vinduene og slo dem inn.

Tilslutt kom Gurids mor Borte og bad henne gå hjem.

Fol. 65 b. 2. Ingeborg Olufsdatter Astad gir en noe annen framstilling av opptrinnet. Mellom annet sier hun at det var Anne som først tok stauren og slo til Gurid over armen med den.

Fol. 66 a. 3. Anne Økri av Holter sogn prøver som Ingeborg.

Oluf Gulbrandssønn Kråkfoss saksøker løytnant Rasmus Hanssønn for gjeld 50 rdr.

Gjæe Kristoffersdatter saksøker sin bror Halvor Sørby for lønn for 15 års tjeneste hun har tjent ham. Halvor møter og bekrefter at Gjæe ikke har fått lønn i de 15 årene.

Avsagt: Halvor Sørby skal betale Gjæe lønn med 1x2x 1 1/2 rdr. årlig = 22 1/2 rdr., og det innen 14 dager.

Fol. 66 b. Etter forrige oppsettelse er møtt i retten Klaus Trøgsønn Kjos, for at han skal ha slått en fattig mann fra Kristiania overende på Risebrubakken, hos Rasmus. Klaus erkjenner.

Avsagt: ~~Kan~~ Klaus Kjos skal bøde sin sigt 2 mark sølv.

Ble opplest i retten en memorial fra mag. Kjeld Stub.

1. Stub forbyr all tømmerhugst og annen ulovlig skogvirke i alle prestebølets skoger.

2. Stub beklager at kors- og merkefurvene mellom Haugs og Nordbys skoger, og mellom Lautens og Vilbergs skoger er feldd.

Fogden har stevnet Mikkell Lystad for lånte penger 7 rdr.  
Avsagt: Mikkell skal betale gjelden.

Fol.67 a. Oluf Hjødal har stevnet Kristen Hjødals kvinne Åse fordi hun har slått Olufs kvinne. - Åse møter ikke, skal derfor bøte 1 mark sølv.

Gunner Randby har stevnet Morten Taugland for 1 rdr. som Morten skulde levere til Gunners sønn Gulbrand som da var i Spydeberg sogn. Morten vedgår.

Avsagt: Morten skal betale Gunner 1 rd. + kost og taring.

Peder Nilssønn svenske begjærer bevitnelse for hvorledes han har forholdt seg i de 12 år han har bodd her i sognet. Almuen har ham intet annet å påsige enn det som ærlig er.

Mikkell Jenssønn Løken saksøker Anders Plogstad, Nils Berg og Peder Frøgner (fruner) for tømmerkjørselspenger.

De tre menn er "ganske fordervid" og intet hos å bekomme.

Fol.67 b. 21. november 1661.

Astedssak i kongens almenning i Holter sogn for å opptelle de bord eller deler som finnes ved saken. Saka er påstevnt av fogden Anders Simensen som mener at både bord og tømmer skal være forbrutt til kongen.

Tilstede: bondelensmannen Harald Eset.

Lagrette: Ener Eik, Amund Austad, Knut Grani, Torkel Nordby, Paul Haugerud (hoffuerud) og Knut Døli.

Da befantes å være som etterskrevne hadde skåret:

Knut Rovoll 400 - 28 bord, Mikkell Holter 800, Oluf Eik 350 - 5 bord, Jakob Brustad 150 - 19 bord, Knut Harstad 350, Harald Eset 150 og Amund Harstad 200.

Tømmeret kan ikke telles, da snøen dekker det.

Retten blir så satt på Harstad som Knut påbor. - Fogdens

Fol.68 a. fullmechtig Peder Søffrensen forlanjer dom.

For de saksøkte svarer Mikkell Holter som legger fram et gammelt papirbrev med kopi. Han beroper seg også på en 12 menns dom som finnes hos Amund Løken.

Sorenskriveren finner at de 6 menn i lagretten er villige. Han henviser derfor fogden til å stevne saka påny ved rikens stevning.

Fol.68 b. 25. november 1661.

Skatteting på Os Tingstue i Odalen.

Tilstede: Fogden Morten Nilssønn, lensmannen Håvar Ellingsrud m. flere.

Lagrette: Oluf Disen, Oluf Skøyen, Anders Berger, Borger Jerstad, ~~Eirik~~ Vestby, Oluf Sundby, Hans Kjølstad, Harald Kolstad (? Kjølstad ?), Kristen Her, Anders Mangset, A Auden (Owen) Spetal og Otter Nordset.

Leiermålsak mot Tor Ås. Utsatt fra 1.-10. (Se s. 28)

Fol.69 a. Saka utsettes og forflyttes til Kristiania rådstue 2 søgner etter st. Pauls dag, hvor sorenskriveren skal møte med de 12 menn og avsi dom under lagmannens nærvær.

Lensmannen Håvar Ellingsrud legger fram et "schanschrift" som han mener er ~~skrevet~~ skrevet av Isak Iorstense sønn Nøst (Nøest). Lensmannen legger også fram atskillige andre skrifter som skal være skrevet av Isak, - hvilket Isak alt sammen fragår. utsettes til neste ting.

Otter Nordset har innst vnt endel vitner om en "skogtrette" mellom Nordset og Jerstad:

- Fol.69 b. 1. Amund Blåstad og Erik Melgård har som beskikkesvitner vært hos Anne Flakstad i Nes, som er født på Ellingsrud i Odalen. De prover hennes ord: at rette dele mellom Nordset og Jerstad er ind ad Neverhøltet (Neffuerholtid), og Nordset norden for.
2. Ingeborg Stomperud og Inger Kjelsbøl prover at deres far salig Bjørn Herrud høyet vesten åen på den nordre side ad bekken og bekkene imellom. Det hadde han lov til av Torsten Nordset, så også til å få ne-ver der.
4. Oluf Sundby prover at han hugg tyri ved en myr opppe i høyden, da sa de på Jerstad at han ikke skulde hugge på den nordre siden av myra.
- Saka forflyttes til åstedet tirsdag etter påskeuken.

Jens Willadtzen, ved fullm. Boÿ Pedersen, saksøker Oluf Hanssønn Haug for gjeld 16 rdr. ringer 16 skill. Avsagt: Oluf Haug skal betale gjelden.

Fol.70 a. 12. desember 1661.

Restansting på Aas tingstue i Odalen.

Tilstede: Fogden Morten Nielsen, lensmannen Håvar Ellingsrud m. flere.

Lagrette: Oluf Disen (Disi), Arve Taul (Thouel), Gullik Disen, Auden (Ouden) Spetal, Ener Vestby, Oluf Sundby,

I retten framstiller seg følgende husmenn og fattige folk som seg høyiligen beklager ikke å ha råd eller middel til å betale den påbudne skatt:

Oluf og Klemen Ekornhol (Enkernehol), Arne Stomperud, Berg (? beg) Norddisen, Marte Børstad, Oluf Skjulstad halvparten, Iver Hammer, Knut Øfstegård, Erik Moen, Oluf Herrud, Jon Glomsås, Iver Føskerud, Halvor Suterud, Børge Trøsi, Oluf Nordfjell, Engelbret Svarthus, Peder Øktner, og Jon Ubeset.

~~xxxxxxxx~~ Etterskrevne ~~xxxxxxxx~~ ligger øde:

Søm (?) halv øde. I Ås 5 fjerdingen. Vestby halv øde. Melstrøm halve gården øde. Sandnes øde. Torgier Berger er brent for. Jens Flikkerud likeså.

Fol.70 b. Etterskrevne ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ rydningsplasser og husmenn er ganske forarmet:

Oluf Breiby, Jon Knipenborg (Knepenbaare), Oluf Vik, Gulbrand Svarverud (? Suerud), Lars Isakrud, Iver Bjelker, Birgitt Mangbakken, Paul Bekkholt (bachholdt), Anders Holtet, Åste (Aastj) Nordli, Lars skytter (? schøeter), Borge Olufssønn Rud, Erik Kvisler, Børge Stomperud, Even Glomsås,, Jon Pederssønn Øvre Seter har flyttet fra sognet.

Almuen bekreftet at de forannevnte er forarmet, og Håvar Ellingsrud og Søren Sander gjorde derpå sin fulde bogered.

(Etter folio 70 følger 3 halve blader, på hvilkke "Aff Nehrwehrende Øffre kommeriges Thingbog er her wdj forkortelig (dog richtig) wddraget huiss sigt och Sagefald, wdj bem<sup>te</sup> Fogderje er passerit fra Philippi Jacobi 1661 och till dend 1 Ianury 1662.")